دافغانستان اسلامي جمهوريت
دعدلیې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده گڼه

دهستوي انرژۍ قانون قانون انرژی هستوی

دخپرېدونېټه:د۱۳۹۴ هـ.ش کال د وږي دمیاشتې (۳۰)
پرله پسې نمبر:(۱۱۸۲)

تاریخ نشـر: (۳۰)سنبله سال ۱۳۹۴ هـ . ش
نمبر مسلسل: (۱۱۸۲)

د امتیـــاز خاوند:	دعدلیـــې وزارت
مسئول چلوونکی:	قانونمل محمدرحیم "دقیق"
	۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تیلفون:	۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹
مرستیال:نورعلم	۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتمـــم:محمد جان	۰۷۸۳۳۰٦۹۸۲
وب سایت:	www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۵۰) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

مطبعه: بهیـــــر

آدرس:وزارت عدلیه، ریاست نشرات‌وارتباط‌عامه، چهارراهی پشتونستان

د هستوي انرژۍ د قانون د توشېح په هکله، د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه: (۶۹)

نېټه: ۸/ ۶/ ۱۳۹۴

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اويايمې مادې د حکم له مخې، د هستوي انرژۍ قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۴/ ۶/ ۱۳۹۴ نېټې (۱۹) ګڼې مصوبې پربنسټ، په (۱۱) فصلونو او (۵۷) مادو کې تصويب شوی دی، توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې د دولت وزير مؤظف دي، دغه فرمان د ملي شورې د لومړنۍ غونډې د جوړېدو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

درېيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان درمورد توشیح قانون انرژی هستوی

شماره: (۶۹)

تاریخ: ۸/ ۶ /۱۳۹۴

مادهٔ اول:

به تأسی از حکم مادهٔ هفتادونهم قانون اساسی افغانستان ، قانون انرژی هستوی را که به اساس مصوبهٔ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹۴/۶/۴ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۱۱) فصل و (۵۷) ماده تصویب گردیده است، توشیح می دارم.

مادهٔ دوم:

وزیر عدلیه ووزیر دولت درامور پارلمانی مؤظف اند، این فرمان را درخلال مدت (۳۰) روز بعد از تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی به آن شورا تقدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ

د کابينې له مصوبې او يادشوي قانون سره يوځای دې، په رسمي جريده کې خپـور شي.

محمد اشرف غني

دافغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

وهمـــراه بـــا مصـــوبۀ کابينـــه وقانون مذکوردرجريدۀ رســمی نشــر گردد.

محمد اشرف غنی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

د هستوي انرژۍ د قانون د طرحې په هکله، د افغانستان اسلامي جمهوريت دکابينې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۴/ ۶/ ۱۳۹۴

د هستوي انرژۍ د قانون طرحه چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۴/ ۶/ ۱۳۹۴ نېټې په غونډه کې په (۱۱) فصلونو او (۵۷) مادو کې تصويب شوې ده، منظوروم.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبۀ کابينه جمهوری اسلامی افغانستان درمورد طرح قانون انرژی هستوی

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۴/ ۶ /۱۳۹۴

طرح قانون انرژی هستوی را که درجلسۀ مؤرخ ۱۳۹۴/۶/۴ کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۱۱) فصل و (۵۷) ماده تصویب گردیده است، منظور می دارم.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست مندرجات

قانون انرژی هستوی

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادۀاول:	مبنی	۱
مادۀ دوم:	اهداف	۱
مادۀ سوم:	ساحه تطبیق	۲
مادۀ چهارم:	موارد استفاده	۲
مادۀ پنجم :	اداره تطبیق کننده	۳
مادۀ ششم :	اصطلاحات	۳
مادۀ هفتم :	وظایف و صلاحیت های اداره	۱۲
مادۀ هشتم :	ایجاد کمیسیون	۱۳

فصل دوم

جوازنامه

ماده	عنوان	صفحه
مادۀ نهم :	صدور جوازنامه	۱۵
مادۀ دهم :	موارد صدور جواز نامه و اجازه نامه	۱٦
مادۀ یازدهم:	موانع کار	۱۹
مادۀ دوازدهم:	حالات لغو جواز نامه و اجازه نامه	۲۰
مادۀ سیزدهم:	انصراف از فعالیت هستوی	۲۰

مادۀ چهاردهم: توظیف مفتشین.......................................۲۱
مادۀ پانزدهم: تنفیذ تدابیر...۲۲
مادۀ شانزدهم: اصول بنیادی...۲۳
مادۀ هفدهم: کنترول و مراقبت منابع و عملکرد ها.................۲۴
مادۀ هجدهم: عدم کنترول و مراقبت منابع و عملکرد ها............۲۵
مادۀ نزدهم: مکلفیت دارندگان جواز نامه و اجازه نامه در محافظت شعاع..۲۶
مادۀ بیستم: مکلفیت اداره...۲۷
مادۀ بیست ویکم: ثبت منابع تشعشع...................................۲۸
مادۀ بیست ودوم: صادرات و واردات..................................۲۸
مادۀ بیست وسوم: کنترول منابع بی سرپرست.........................۲۸
مادۀ بیست و چهارم: کنترول ریکتور های تحقیقاتی وصنعتی................۲۹
مادۀ بیست و پنجم: موارد انحلال تأسیسات...........................۳۰
مادۀ بیست وششم: طرح انحلال.......................................۳۱
مادۀ بیست و هفتم: مکلفیت دارنده جواز نامه در مرحله انحلال..........۳۲
مادۀ بیست و هشتم: منابع مالی پروسه انحلال.........................۳۴
مادۀ بیست و نهم: ممنوعیت فعالیت در جوار مرکز هستوی..............۳۴
مادۀ سی ام: جواز نامه فعالیت های تحقیقاتی و صنعتی............ ۳۵
مادۀ سی و یکم: پلان حالت اضطراری................................۳۶
مادۀ سی و دوم: پلان ملی حالات اضطراری..........................۳۶

مادۀ سی و سوم: حالت اضطراری بیرون مرزی ۳۷
مادۀ سی و چهارم: تنظیم فعالیت استخراج و پروسس.................. ۳۷
مادۀ سی و پنجم: فعالیت های استخراج معدن.......................... ۳۹
مادۀ سی و ششم: مکلفیت های دارنده اجازه نامه استخراج معدن....... ۴۱
مادۀ سی و هفتم: مصئونیت مواد رادیواکتیف........................... ۴۲
مادۀ سی و هشتم: مکلفیت دارنده جوازنامه تنظیم مواد فاضله رادیواکتیف۴۲
مادۀ سی و نهم: داشتن جواز نامه کار در مرکز اداره مواد فاضله...... ۴۳
مادۀ چهلم: داشتن پلان دفع مواد فاضله.............................. ۴۴
مادۀ چهل و یکم: منع تورید مواد فاضله رادیواکتیف.................. ۴۴
مادۀ چهل و دوم: تنظیم صدور مواد فاضله رادیواکتیف................ ۴۵
مادۀ چهل و سوم: همکاری در تطبیق تدابیر............................ ۴۷
مادۀ چهل و چهارم: ایجاد سیستم ها..................................... ۴۷
مادۀ چهل و پنجم: اجازه نامه صادرات مواد، تجهیزات و تکنالوژی......
هستوی.. ۴۷
مادۀ چهل و ششم: اجازه نامه واردات مواد، تجهیزات و تکنالوژی...........
هستوی.. ۴۹
مادۀ چهل و هفتم: ممنوعیت استفاده.................................. ۵۰
مادۀ چهل و هشتم: شرایط محافظت فزیکی............................. ۵۰
مادۀ چهل و نهم: اطلاع از سرقت مواد هستوی......................... ۵۱
مادۀ پنجاهم: مسئولیت دارنده جواز نامه.............................. ۵۲

مادۀ پنجاه ویکم: مدت مرور زمان جبران خساره........................۵۳
مادۀ پنجاه و دوم: درخواست جبران خساره...........................۵۴
مادۀ پنجاه و سوم: حالات رفع مسئولیت................................۵۵
مادۀ پنجاه و چهارم: تخلفات...۵۶
مادۀ پنجاه و پنجم: مجازات..۵۸
مادۀ پنجاه و ششم: پیشنهاد مقرره ها و وضع طرزالعمل ها................۶۰
مادۀ پنجاه و هفتم: انفاذ..۶۱

د هستوي انرژۍ قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځلسمې او دوه پنځوسمې مادې د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

دغه قانون د لاندې موخو د پلې کېدو په منظور وضع شوی دی:

۱- د طبابت، کرنې، صنعت، کانونو، او نورو سوله ییزو مقصدونو په برخه کې له هستوي انرژۍ څخه ګټوره استفاده.

۲- د رادیو اکتیف موادو او د هغو د سرچینو د خوندیتوب او امنیت تأمین.

۳- د رادیو اکتیف د وړانګو(تشعشعاتو) په وړاندې د ژوند چاپېریال خوندي یتوب او د هغو له مضرو اغېزو څخه مخنیوی.

۴- د رادیو اکتیف او نورو هغو موادو له استعمال او خپرېدو څخه مخنیوی چې په

قانون انرژی هستوی

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون درروشنی احکام مواد پانزدهم وپنجاه ودوم قانون اساسی افغانستان وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

این قانون به منظورتحقق اهداف ذیل وضع گردیده است:

۱- استفاده مفید ازانرژی هستوی درعرصه های طبابت، زراعت،صنعت، معادن وسایرمقاصد صلح آمیز.

۲- تأمین مصئونیت وامنیت مواد رادیو اکتیف ومنابع آن .

۳- مصئونیت محیط زیست دربرابرتشعشعات رادیواکتیف وجلوگیری ازاثرات مضر آن.

۴- جلوگیری ازاستعمال وانتشار مواد رادیواکتیف، وسایرموادیکه به تنهایی یا

يوازې ځان (يوازيتوب) يا په مركبه توګه د حيه موجوداتو روغتيا ته زيان ورسوي.

۵- د هستوي فعاليتونو او د راديو اكتيف د فاضله موادو كنترول او مراقبت.

٦- د هستوي ممنوعه موادو او راديو اكتيف له لېږدونو څخه كنترول او څارنه

د تطبيق ساحه

درېيمه ماده:

دغه قانون، د هستوي انرژۍ يا په هغې پورې اړوند د هر ډول فعاليت چې د هستوي انرژۍ د ادارې په واسطه مشخصېږي، د توليد، تصرف، وارداتو، صادراتو، لېږدرالېږد، مراقبت، ادارې او سوله ييزې ګټې اخيستنې په هكله، د تطبيق وړ دی.

د ګټې اخيستنې موارد

څلورمه ماده:

هستوي انرژي او آيونايزونكي تشعشع د سوله ييزو مقصدونو د پوره كولو له پاره ترګټې اخيستنې لاندې نيول كېږي.

د هستوي چاودېدونكو موادو، هستوي موادو خپروونكو دستګاوو ترلاسه كول يا د هغو پرمختيا يا په هغو پورې د هر

طورمركب صحت موجودات حيه را متضرر سازد.

۵- كنترول ومراقبت از فعاليت هاى هستوى ومواد فاضله را ديواكتيف.

٦- كنترول ونظارت از انتقالات مواد ممنوعه هستوى وراديو اكتيف.

ساحۀ تطبيق

مادۀ سوم:

اين قانون در مورد توليد، تصرف، واردات، صادرات، حمل و نقل، كنترول، مراقبت، اداره واستفاده صلح آميزازانرژى هستوى يا هرنوع فعاليت مرتبط به آنها كه توسط اداره انرژى هستوى مشخص مى گردد، قابل تطبيق مى باشد.

موارد استفاده

ماد ۀ چهارم:

انرژى هستوى وتشعشع آيونايزكننده جهت برآورد ه شدن مقاصد صلح آميزمورد استفاده قرارمى گيرد.

حصول مواد منفجره هستوى، دستگاه هاى پخش كننده مواد هستوى يا انكشاف آن يا هرنوع فعاليت غيرصلح

ډول غیر سوله ییز فعالیت او یا په دې مواردو کې له نورو سره همکاري منع ده.

تطبیقوونکې اداره

پنځمه ماده:

(۱) د هستوي انرژۍ اداره، د هېواد په سطح ددې قانون د حکمونو د تطبیق مسئوله ده.

(۲) د هستوي انرژۍ اداره له دې وروسته په دې قانون کې د ادارې په نوم یادېږي.

اصطلاحګانې

شپږمه ماده:

لاندې اصطلاحګانې په دې قانون کې دغه مفاهیم افاده کوي:

۱- رادیو اکتیف مواد: هغه مواد دي چې د الفا، بیتا، ګاما وړانګې او نیوترونونه له هغو څخه خپل په خپله خپرېږي.

۲- هستوي فعالیت: د تشعشع د سرچینو تولید، برابرول، پروسس، پېر، پلور، تصرف، وېش، کارول(استعمال) واردات، صادرات، او د صنعتي، تحقیقي، کرنیز او طبابت د مقصدونو له پاره د هستوي ریکتورونو تأسیس او په کار اچول، د

آمیزمرتبط به آنها ویا همکاری دراین موارد با دیگران ممنوع می باشد.

ادارهٔ تطبیق کننده

مادهٔ پنجم:

(۱) ادارهٔ انرژی هستوی مسئول تطبیق احکام این قانون درسطح کشورمی باشد.

(۲) ادارهٔ انرژی هستوی منبعد دراین قانون بنام اداره یاد می گردد.

اصطلاحات

مادهٔ ششم:

اصطلاحات آتی دراین قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- مواد رادیواکتیف: موادی است که شعاع الفا، بیتا، گاما ونیوترونها ازآن بطورخود بخودی پخش می شود.

۲- فعالیت هستوی: شامل تولید، تهیه، پروسس، خرید، فروش، تصرف، توزیع، استعمال، واردات وصادرات منابع تشعشع، تأسیس وبکارانداختن ریکتورهای هستوی برای مقاصد صنعتی، تحقیقی، زراعتی، طبابت، حمل و نقل

راديو اكتيف موادو لېږد رالېږد، د فعاليت د مركزونو انحلال او د راديو اكتيف د فاضله موادو اداره پکې شامل دي.

۳- جواز ليک: ليکلی رسمي سند دی چې د يوه ځانګړي هستوي فعاليت د اجرأ په منظور، د ادارې له خوا، ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

۴- اجازه ليک: رسمي ليکلی سند دی چې د يوه مشخص هستوي فعاليت د اجرأ په منظور د ادارې له خوا ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

۵- په هستوي تأسيساتو کې:

شامل دي:

- هرډول ريکتور چې د انرژۍ د سرچينې (منبع) په توګه يا په نورو مقصدونو ترګټې اخيستنې لاندې نيول کېږي، هغه ريکتور چې ديوې ترانسپورتي بحري وسيلې د تجهيزله پاره دانرژۍ د سرچينې په توګه ترګټې اخيستنې لاندې نيول کېږي، له دې تعريف څخه مستثني دی.

- هغه فابريکې چې د هستوي موادو د توليد يا د هغو د پروسس يا تشعشع ته د معروض راديواکتيف د سون د موادو د

مواد راديواكتيف، انحلال مراكز فعاليت و اداره مواد فاضله راديواكتيف، می باشد.

۳- جواز نامه: سند رسمی کتبی است که به منظوراجرای فعاليت هستوی ازطرف اداره مطابق احكام اين قانون اعطاء می گردد.

۴- اجازه نامه: سند رسمی کتبی است که به منظوراجرای يک فعاليت هستوی مشخص ازطرف اداره مطابق احكام اين قانون اعطاء می گردد.

۵- تأسيسات هستوی:

شامل:

- هرنوع ريكتوركه منحيث منبع انرژی يا به مقاصد ديگر مورد استفاده قرار می گيرد، ريكتور که منحيث منبع انرژی برای تجهيزيک وسيله بحری ترانسپورتی مورد استفاده قرارمی گيرد ازاين تعريف مستثنی می باشد.

- فابريكه های که ازمواد سوخت هستوی برای توليد مواد هستوی يا پروسس آن يا جهت پروسس مجدد مواد

بیا پروسس له پاره تر ګټې اخیستنې لاندې نیول کېږي.

– هغه مرکزونه چې په هغو کې هستوي مواد ساتل کېږي.

۶– هستوي زیان:

ځاني یا جسمي زیان یا ملکیتونو ته اووښتي تاوان دی چې د هستوي فعالیت یا په هغهٔ پورې د نورو اړوندو فعالیتونو له امله منځ ته راځي.

۷– هستوي پېښه (واقعه): پېښه یا د پېښو لړۍ ده چې ورته منشأ لري او د هستوي زیان سبب ګرځي.

۸– آیونایز کوونکې تشعشع: هغه وړانګه ده چې په عضوي موادو کې د چارجونو د جفت د تولید د وړتیا (قابلیت) لرونکې وي.

۹– د تشعشع سرچینه: د رادیواکتیف وړانګې مولِّد یا نور رادیواکتیف مواد دي چې په هستوي څېړنیزو او صنعتي ریکتورونو پورې د اړوندو هستوي محروقاتو له دوران څخه رابهر کېږي.

۱۰– د رادیواکتیف فاضله مواد شامل دي:

سوخت را دیو اکتیف معروض به تشعشع مورد استفاده قرار می گیرد.

– مراکزیکه درآن مواد هستوی نگهداری می شود.

۶– صدمه هستوی:

آسیب جانی یا جسمی ویا وارد شدن خساره به ملکیت ها بوده که بالاثر فعالیت هستوی یا سایرفعالیت های مرتبط به آن بوجود می آید.

۷– حادثه هستوی: واقعه یا سلسله ازواقعات است که منشأ مشابه داشته وسبب صدمه هستوی میگردد.

۸– تشعشع آیونایزکننده: اشعهٔ است که قابلیت تولید جفت چارج ها را درمواد عضوی دارا باشد.

۹– منبع تشعشع: مؤلد اشعه رادیو اکتیف یا سایرمواد رادیو اکتیف است که از دوران محروقات هستوی مربوط به ریکتورهای تحقیقاتی وصنعتی هستوی خارج می گردد.

۱۰– مواد فاضله رادیواکتیف شامل:

– ټول هغه مواد چې د راديواکتيف موادو د تعاملاتو په پايله کې پاتې کېږي او په راتلونکي کې له هغو څخه زياته ګټه اخيستنه، په پام کې نه وي.

– هغه مواد دي چې د راديواکتيف موادو لرونکي يا په هغو موادو ککړ وي او هم د اکتيفيتي يا د زيات اکتيفيتي غلظت لرونکي وي چې له احوالو سره سم، کنترول او مراقبت ايجابوي.

۱۱– هستوي مواد: هغه مواد دي چې ددې قانون د حکمونو مطابق د ادارې له خوا د کنترول او مراقبت وړ تشخيص شي.

۱۲– صادرات: د هستوي موادو يا اړوندو تجهيزاتو، معلوماتو او تکنالوژۍ او يا نورو راديواکتيف موادو، د هغو د سرچينو په شمول فزيکي لېږد دی چې له هېواد څخه بهر ته صادرېږي.

۱۳– واردات: د هستوي موادو يا اړوندو تجهيزاتو، معلوماتو او تکنالوژۍ او يا نورو راديواکتيف موادو، د هغو د سرچينو په شمول فزيکي لېږد دی چې له

– تمام موادی است که درنتيجه تعاملات مواد راديو اکتيف باقيمانده واستفاده بيشترازآن درآينده مدنظر نباشد.

– موادی است که دارای مواد را ديو اکتيف يا با آن مواد آلوده بوده ونيزدارای اکتيفيتی يا غلظت اکتيفيتی بيشتر می باشد، که حسب احوال ايجاب کنترول ومراقبت را می نمايد.

۱۱– مواد هستوی: موادی است که طبق احکام اين قانون ازطرف اداره قابل کنترول ومراقبت تشخيص گردد.

۱۲– صادرات: انتقال فزيکی مواد هستوی يا تجهيزات مربوطه، معلومات وتکنالوژی ويا سايرمواد راديو اکتيف به شمول منابع آن است که از کشوربه خارج صادر می گردد.

۱۳– واردات: انتقال فزيکی مواد هستوی يا تجهيزات مربوطه، معلومات وتکنالوژی ويا سايرمواد راديو اکتيف به شمول منابع آن است که ازخارج به

بهر څخه د هېواد دننه ته واردېږي.

۱۴- دستگاه: وړانگه خپروونکي تأسیسات، د رادیواکتیف د اومومو‌ادو د کانونو د استخراج (راایستلو) او پروسس مرکزونه، د رادیواکتیف د فاضله موادو د اداري مرکزونه او نورې هغه دستگاوې پکې شاملې دي چې په هغو کې رادیو اکتیف مواد تولید، پروسس، گټه اخیستنه،مراقبت، زېرمه یا دفع کېږي او د ملاحظې وړاندازې، ساتنه ایجابوي.

۱۵- هستوی مرکز: هغه ځای دی چې هلته له هستوي موادو څخه په گټې اخیستنې سره فعالیتونه او کړنې ترسره کېږي او د هستوي انرژۍ د تولید مرکز، څېړنیز (تحقیقاتي) ریکتور، د هستوي موادو د نهایي غني کولو (بډاینې) مرکز، د مصرف شوو هستوي موادو د ساتنې مرکز، د غني کولو دستگاه، د بیا پروسس مرکز، او یا نور ځایونه چې د ادارې په واسطه مشخصېږي، پکې شامل دي.

۱۶- هستوي اسرار: په ټولو هغه ډول هستوي موادو، تخنیکونو، لیکلیو، شفاهي، الکترونیکي او یا هم تکنالوژي

داخل کشور وارد می گردد.

۱۴- دستگاه: شامل، تأسیسات پخش کننده شعاع، مراکزاستخراج معادن و پروسس مواد خام رادیواکتیف، مراکزادارهٔ مواد فاضله رادیو اکتیف و سایردستگاه های است که درآن مواد رادیو اکتیف، تولید، پروسس، استفاده، مراقبت، ذخیره ویا دفع می شود، وبه اندازه قابل ملاحظه ایجاب محافظت را نماید.

۱۵- مرکزهستوی: محلی است که درآن فعالیت ها وعملکرد با استفاده ازمواد هستوی اجراء گردیده وشامل مرکزتولید انرژی هستوی، ریکتور تحقیقاتی، مرکزغنی سازی نهایی مواد هستوی، مرکزنگهداشت مواد هستوی به مصرف رسیده، دستگاه غنی سازی، مرکزپروسس مجدد ویا سایرمحلاتیکه توسط اداره مشخص می گردد.

۱۶- اسرارهستوی: به تمام آن دسته مواد، تخنیکها، معلومات کتبی، شفاهی والکترونیکی ویا هم تکنالوژی هستوی

معلوماتو اطلاقېږي چې په مستقيمه يا غير مستقيمه توګه د هستوي وسلې په توليد، برابرولو، پروسس، پېر، پلور، تصـرف، وېش او استعمال کې له هغو څخه ګټـه اخيستل کېږي.

۱۷- د اضطرار حالت: هغه حالت دی چې له هستوي ځنځيره يي تعامـل يـا د ځنځيره يي تعامل د محصولاتو له انحلال او يا په هغهٔ کې تشعشع ته معروض راپيدا شوي خطرونه متصور وي.

۱۸- بـې سرپرسـته سـرچينه: د راديواکتيف سرچينه ده چې تر کنترول او مراقبت لاندې نه وي او له مناسب مجوز پرته متروکه، غلا يا له اصلي ځايه څخـه بې ځايه او يا لېږدول شوې وي.

۱۹- د مسئوليت رفع: د راديواکتيـف موادو يا تجهيزاتو ايستل (خـارجول) د داسې مجاز کړنو په حدودو کـې چـې کنترول او مراقبت نه ايجابوي.

۲۰- تشول: د فاضل آب او هغهٔ ګـاز پاشل(تيتول) چې په مجاز حد کې پـه راديواکتيف موادو ککړ وي او د ژونـد چاپېريال ته خطر نه رسوي.

اطلاق می گـردد کـه بطورمسـتقيم ويا غيرمستقيم ازآن درتوليـد، تهيـه، پروسس، خريد، فروش، تصرف، توزيع واستعمال اسـلحه هسـتوی اسـتفاده می گردد.

۱۷- حالت اضطرار: حالت است کـه خطرات ناشی ازتعامل زنجيری هستوی يا انحلال محصولات تعامل زنجير ی ويا معروض بـه تشعشـع درآن متصـور باشد.

۱۸- منبع بی سرپرست: منبع راديـو اکتيف است که تحت کنترول ومراقبت نبوده وبدون مجوزمناسـب متـروک، سرقت، يا ازمحل اصلی بيجاه و يا منتقل شده باشد.

۱۹- رفع مسئوليت: خارج ساختن مواد يا تجهيزات راديو اکتيـف درحـدود عملکرد مجاز است که ايجاب کنترول ومراقبت را نمی نمايد.

۲۰- تخليه: پراگنده ساختن فاضل آب وگازيکه آلوده به مواد راديو اکتيف به حد مجازبوده وخطری را بـه محـيط زيست وارد نمی نمايد.

۲۱- دفع: په يوهٔ مناسب ځای کې د بيا ګټې اخيستنې له مقصد پرته د راديواکتيف د سون د مصرف شوو موادو يا فاضله موادو ځای پر ځای کول دي.

۲۲- معافيت: هغه طبيعي راديواکتيف مواد دي چې کنترول نه ايجابوي.

۲۳- مداخله (لاسوهنه): هغه عمل دی چې په سرچينو کې د معروضيت يا د معروضيت د احتمال د راټيټولو يا د دفع په منظورصورت مومي، د کنترول شوو کړنو له جملې څخه نه دی، د يوې غير مترقبه پېښې په پايله کې رامنځته کېږي.

۲۴- متصدي: د هستوي فعاليت د جواز لرونکی حقيقي يا حکمي شخص دی.

۲۵- د راديواکتيف سرچينه: نازک قشر (پوښل شوی کپسول) دی چې راديواکتيف مواد په هغهٔ کې په دايمي توګه بسته بندي کېږي او د کنترول او مراقبت وړ دی.

۲۶- د راديواکتيف زباله: هغه استعمال شوي راديواکتيف مواد دي چې بياګټه اخيستنه يې په پلان کې شامله نه وي.

۲۱- دفع: جابجاسازی مواد سوخت مصرف شده يا مواد فاضله راديو اکتيف دريک مرکز مناسب است بدون مقصد استفاده مجدد آن.

۲۲- معافيت: مواد راديو اکتيف طبيعی است که ايجاب کنترول را نمی نمايد.

۲۳- مداخله: عملی است که به منظورکاهش يا دفع معروضيت يا احتمال معروضيت در منابع صورت گرفته، ازجمله عملکردهای کنترول شده نبوده ودرنتيجه يک حادثه غيرمترقبه به وجود می آيد.

۲۴- متصدی: شخص حقيقی يا حکمی دارنده جوازفعاليت هستوی می باشد.

۲۵ - منبع را ديو اکتيف: قشر نازکی (کپسول پوشيده) است که مواد راديو اکتيف درآن به شکل دايمی بسته بندی گرديده وقابل کنترول ومراقبت می باشد.

۲۶- زباله راديو اکتيف: مواد راديواکتيف استعمال شده است که استفاده مجدد آن شامل پلان نمی باشد.

۲۷- خونديتوب: د تشعشع د خطرونو په وړاندې د ژوند د چاپېريال ساتنه او د هغو مرکزونو او فعاليتونو خونديتوب دی چې د تشعشع د خطرونو د زياتېدو موجب کېږي.

۲۸- امنيت: هغه تدبيرونه دي چې د هستوي موادو يا د راديواکتيف د نورو موادو له غلا، سبوتاژ، غيرمجازې لاس رسی، غير قانوني لېږد رالېږد او يا د هستوي موادو، تجهيزاتو او اړوندو اسانتياوو په هکله د نورو ناوړو اعمالو د مخنيوي په منظور نيول کېږي.

۲۹- کړنه: هغه بشري فعاليت دی چې د معروضيت د اضافي سرچينې يا د معروضيت نورې لارې چارې څرګندوي.

۳۰- شخص عبارت له:

۱-کورنی حقيقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان د تابعيت لرونکی وي.

۲- کورنی حکمي شخص: هغه شخص دی چې د مؤسسې، شرکت، انحصاري مالکيت، محدود المسئوليت شرکت، مؤقت مشارکت، مؤقتي پانګې اچونې، د

۲۷- مصئونيت: حفاظت محيط زيست است درمقابل خطرات تشعشع ومصئونيت مراکز و فعاليت های که موجب ازدياد خطرات تشعشع می گردد.

۲۸- امنيت: تدابيراست که به منظورجلوگيری از سرقت، سبوتاژ، دسترسی غير مجاز، حمل ونقل غيرقانونی يا اعمال سوء ديگری درموردمواد هستوی يا ساير مواد راديو اکتيف، تجهيزات وتسهيلات مربوطه اتخاذ می گردد.

۲۹- عملکرد: فعاليت بشری است که منابع اضافی معروضيت يا سايرطرق معروضيت را نشان می دهد.

۳۰- شخص عبارت از:

۱- شخص حقيقی داخلی: شخصی است که دارای تابعيت افغانستان باشد.

۲- شخص حکمی داخلی: شخصی است که به شکل مؤسسه، شرکت، مالکيت انحصاری، شرکت محدودالمسئوليت، مشارکت مؤقت،

خاص يا عام سهامي شرکت او اتحاديې يا هر ډول بلې انتفاعي مؤسسې په ډول چې د قانون د حکمونو مطابق تأسيس شوې وي.

۳- بهرنی حقيقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان له تابعيت پرته تابعيت ولري.

۴- بهرنی حکمي شخص: هغه شخص دی چې د هغهٔ حقوقي شخصيت د بهرنيو نافذه قوانينو د حکمونو مطابق مشخص او د فعاليت جواز يې ترلاسه کړی وي.

۳۱- د ژوند چاپېريال: طبيعي سرچينې، د طبيعي سرچينو د اجزاوو ترمنځ يا د نوموړو اجزاوو او انسانانو او حيواناتو ترمنځ تعاملات، فزيکي، فرهنګي، تزئيني (ښکلاييز) خواص يا هغه شرايط پکې شامل دي چې د هغوی روغتيا او سلامتي تر اغېزې لاندې راولي.

۳۲- د راديولوژيکي موادو خطر: هغه خطر دی چې عوارض يې په انسانانو کې د سوځېدنې، استفراغ، بې اشتهايي، د وېښتو د تويېدو او اسهال په ډول فوراً څرګندېږي او په راتلونکو نسلونو کې د

سرمايه گذاری مؤقت، شرکت های سهامی خاص يا عام واتحاديه يا هرنوع مؤسسه ديگرانتفاعی که مطابق احکام قانون تأسيس گرديده باشد.

۳- شخص حقيقی خارجی: شخصی است که تابعيت غيرازتابعيت افغانستان را داشته باشد.

۴- شخص حکمی خارجی: شخصی است که شخصيت حقوقی وی طبق احکام قوانين نافذه خارجی مشخص وجوازفعاليت را کسب نموده باشد.

۳۱- محيط زيست: شامل منابع طبيعی، تعاملات بين اجزای منابع طبيعی يا بين اجزای مذکور و انسانها وحيوانات، خواص فزيکی، فرهنگی، تزئينی يا شرايطی است که صحت وسلامت آنها را تحت تاثيرقرارمی دهد.

۳۲- خطرمواد راديو لوژيکی: خطری است که عوارض آن درانسانها به شکل سوختگی، استفراغ، بی اشتهايی، ريزش موی واسهال فوراً ظاهرشده يابعد ازمدت طولانی به انواع

سرطانونو او سوء شکل په بنه څرګندېږي او د هغهٔ له ټاکلي حد څخه د زیات استعمال په صورت کې پر حیواناتو او نباتاتو هم منفي اغېزې پر ځای پرېږدي.

د ادارې دندې او واکونه

اوومه ماده:

اداره د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د ایونایزکوونکې تشعشع د احتمالي اغېزو په وړاندې د ژوند چاپېریال د خوندیتوب په منظور، د معیارونو ټاکل.

۲- د جواز لیکونو او اجازه لیکونو صادرول، تمدید، تعدیل، تعلیق او لغو.

۳- ددې قانون د حکمونو مطابق د جوازلیکونو او اجازه لیکونو د لرونکو د مرکزونو، فعالیتونو او کړنو کنترول او مراقبت.

۴- ددې قانون له حکمونو څخه د سرغړونو په هکله د تصمیمونو نیول.

۵- په اړوندو ډګرونو (عرصو) کې د اتمي انرژۍ له بین المللي آژانس سره مرسته.

۶- د هستوي موادو او نورو رادیواکتیف

سرطانها وسوء شکل درنسل های آینده آشکارمی گردد. ودرصورت استعمال بیش ازحد معین آن، بالای حیوانات ونباتات نیز تاثیرات منفی بجا می گذارد.

وظایف وصلاحیت های اداره

مادهٔ هفتم:

اداره دارای وظایف وصلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تعیین معیارها به منظورمصئونیت محیط زیست درمقابل تاثیرات احتمالی تشعشع ایونایزکننده.

۲- صدور، تمدید، تعدیل، تعلیق و لغو جوازنامه ها و اجازه نامه ها.

۳- کنترول، مراقبت وارزیابی مراکز، فعالیت ها وعملکرد های دارندگان جوازنامه واجازه نامه ها مطابق احکام این قانون.

۴- اتخاذ تصامیم درمورد تخلفات ازاحکام این قانون.

۵- همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی درعرصه های مربوط.

۶- اتخاذ تدابیرلازم نظارتی غرض

موادو، تجهيزاتو او اړوندو تأسيساتو د امنيت په غرض د لازمو څارنيزو تدبيرونو نيول.

۷- د نورو هېوادونو له څارنيزو مقاماتو او اړوندو بين المللي سازمانونو سره د معلوماتو تبادله او همکاري.

۸- د مقررو د طرح او د کړنلارو او لازمو لارښودونو وړانديز.

۹- د اړوندو کړنلارو مطابق د نورو دندو اجرأ کول.

د کمېسيون جوړول

اتمه ماده:

(۱) په هستوي فعاليتونو پورې د اړوندو چارو د ښه تنظيم په منظور، د هستوي انرژۍ عالي کمېسيون، د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تر رياست لاندې په لاندې ترکيب سره جوړېږي:

۱-د بهرنيو چارو وزير د غړي په توگه.

۲- د کورنيو چارو وزير د غړي په توگه.

۳- د ملي دفاع وزير د غړي په توگه.

۴- د عدليې وزير د غړي په توگه.

۵- د عامې روغتيا وزير د غړي په توگه.

۶- د انرژۍ او اوبو وزير د غړي په

امنيت مواد هستوی و ساير مواد راديواکتيف، تجهيزات و تأسيسات مربوطه.

۷- تبادل معلومات وهمکاری با مقامات نظارتی سايرکشورها و سازمان های بين المللی مربوط.

۸- پيشنهاد طرح مقرره ها و وضع طرزالعمل ها و رهنمودهای لازم.

۹- اجرای سايروظايف طبق طرزالعمل های مربوطه.

ايجاد کميسيون

مادهٔ هشتم:

(۱)به منظورتنظيم بهتر امورمربوط به فعاليت هستوی کميسيون عالی انرژی هستوی تحت رياست رئيس جمهوری اسلامی افغانستان به ترکيب ذيل ايجاد می گردد:

۱- وزيرامورخارجه بحيث عضو.

۲- وزيرامورداخله بحيث عضو.

۳- وزيردفاع ملی بحيث عضو.

۴- وزيرعدليه بحيث عضو.

۵- وزيرصحت عامه بحيث عضو.

۶- وزيرانرژی وآب بحيث

توګه.

۷- د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزیر د غړي په توګه.

۸- د لوړو زده کړو وزیر د غـــړي پـــه توګه.

۹- د کانونو او پترولیم وزیر د غړي په توګه.

۱۰- د ملي امنیت لوی رئیس د غړي په توګه.

۱۱- د ژوند چاپیریال ســاتنې د ملــي ادارې لوی رئیس د غړي په توګه.

۱۲- د کابل پوهنتون د ساینس پوهنځي له استادانو څخه یو تن د غړي په توګه.

۱۳- د کابـــل پـــولي تخنیـــک د الکتروتخنیک له استادانو څخه یو تـــن د غړي په توګه.

۱۴- د هستوي انرژۍ د ادارې رئیس د منشي او غړي په توګه.

(۲) د هستوي انرژۍ د عالي کمېسیون د فعالیت ډول ددې قانون د حکمونو پـــه رعایتولو سره، د جلا لایحې مطابق چې د هستوي انرژۍ د عالي کمېسیون له لوري تصویبېږي، تنظیمېږي.

عضو.

۷- وزیر زراعت، آبیاری و مالـــداری بحیث عضو.

۸- وزیرتحصـــیلات عـــالی بحیـــث عضو.

۹- وزیرمعـــادن وپتـــرولیم بحیـــث عضو.

۱۰- رئیس عمومی امنیت ملی بحیـــث عضو.

۱۱- رئیس عمومی ادارۀ ملی حفاظت محیط زیست بحیث عضو.

۱۲- یک تن ازاستادان پوهنځی ساینس پوهنتون کابل بحیث عضو.

۱۳- یـــک تـــن ازاســـتادان الیکتروتخنیک پـــولی تخنیـــک کابـــل بحیث عضو.

۱۴- رئـــیس اداره انـــرژی هســـتوی بحیث عضوومنشی.

(۲) طرز فعالیت کمیسیون عالی انرژی هستوی با رعایت احکام این قانون طبق لایحۀ جداگانۀ که ازطرف کمیســیون عالی انرژی هستوی تصویب می شود، تنظیم می گردد.

دوه يم فصل

جوازليک

د جواز ليک صادرېدل

نهمه ماده:

(۱)هېڅ شخص نه شي کولای په دې قانون کې د درج شوي جوازليک او اجازه ليک له لرلو پرته، هستوي فعاليت سرته ورسوي.

(۲) د سوله ييزو مقصدونو د هستوي فعاليت جوازليک د حقيقي يا حکمي اشخاصو د غوښتنليک مطابق د ادارې له خوا صادرېږي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی جوازليک د (۱۵۰۰۰۰) يو سلو پنځوسو زرو افغانيو په بدل کې د يوه کال مودې له پاره ورکول کېږي.

(۴) اداره کولای شي ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنليک تر غور او ارزونې لاندې ونيسي، د هغه د منلو يا رد په هکله تصميم ونيسي.

(۵) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنليک رد شي، اداره

فصل دوم

جوازنامه

صدورجوازنامه

مادۀ نهم:

(۱) هيچ شخص نمی تواند بدون داشتن جوازنامه واجازه نامه مندرج اين قانون فعاليت هستوی را انجام دهد.

(۲) جوازنامه فعاليت هستوی به مقاصد صلح آميزبه اساس درخواست اشخاص حقيقی يا حکمی مطابق احکام اين قانون ازطرف اداره صادرمی گردد.

(۳) جوازنامه مندرج فقرۀ (۱) اين ماده دربدل مبلغ (۱۵۰۰۰۰) يکصد وپنجاه هزار افغانی برای مدت (۱) سال اعطاءمی گردد.

(۴) اداره می تواند درخواست مندرج فقرۀ (۲) اين ماده را مورد غور و ارزيابی قرارداده، درمورد قبولی يا رد آن تصميم اتخاذ نمايد.

(۵) هرگاه درخواست مندرج فقرۀ (۲) اين ماده رد گردد،اداره مکلف است

مکلفه ده د هغهٔ دلایل په هر اړخیزه توګه تر غور او ارزونې لاندې ونیسي، زیات نه زیات د دریو میاشتو مودې په ترڅ کــې غوښتنلیک ورکوونکي ته خبر ورکړي.

(۶) هغه اشخاص چې غوښتنلیکونه یې رد کېږي، کولای شي نوی غوښتنلیک لـــه قانع کوونکو دلایلـــو ســـره ادارې تـــه وړاندې کړي.

(۷) بهرنی شخص چـــې ددې قـــانون د حکمونو مطابق هستوي فعالیـــت ســـرته رسوي، مکلف دی د رادیواکتیف پـــاتې مواد او د هغهٔ فاضله مـــواد د فعالیـــت له ختمېد و وروسته له هېواد څخه بهر ته ولېږدوي، پرته له دې ممنوع الخروج او ترعدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د جوازلیـــک او اجـــازه لیـــک د صادرېدو موارد

لسمه ماده:

(۱) اداره کولای شي د لاندې مواردو له څېړنې وروسته جوازلیک او اجازه لیک صادر کړي:

۱–د عامه ګټو د تأمین او لـــه هســـتوي فعالیت څخه د راپیدا شوې تشعشـــع د

دلایل آن را طورهمـــه جانبـــه مـــورد غوروارزیابی قرارداده، حد اکثردرخلال مدت سه ماه به درخواست دهنده اطلاع دهد.

(۶) اشخاصی که درخواست ایشان رد می گردد، می توانند درخواست جدید را بادلایـــل مقنـــع بـــه اداره ارائـــه نمایند.

(۷) شخص خارجی که مطابق احکام این قانون فعالیت هستوی را انجام می دهد مکلف است مواد با قیمانـــده رادیـــو اکتیف ومواد فاضله آن را بعد ازخـــتم فعالیت به خارج ازکشورانتقال نمایـــد درغیرآن ممنوع الخروج ومورد تعقیب عدلی قرارمی گیرد.

مـــــوارد صـــــدورجوازنامه و اجازه نامه

مادهٔ دهم:

(۱) اداره می تواند بعد ازتحقق مـــوارد ذیل جوازنامه واجازه نامـــه را صـــادر نماید:

۱– حصـــول اطمینـــان ازتـــأمین منافع عامه وتوانـــایی خنثـــی نمـــودن

ضررونو د خنثي کولو له توانمنۍ څخه ډاډ ترلاسه کول.

۲- له آیونایزکوونکو تشعشعاتو څخه د ژوند چاپېریال ساتنې له تأمین څخه ډاډ ترلاسه کول.

۳- له دې څخه چې هستوي فعالیت یوازې د سوله ییزو مقصدونو له پاره د هغو بین المللي معاهدو او میثاقونو مطابق چې د افغانستان اسلامي جمهوریت له هغو سره الحاق کړی دی سرته ورسېږي، ډاډ ترلاسه کول.

۴- له تشعشع څخه د ساتنې له بنستیزو قواعدو څخه د کافي پوهې (فهم) د لرلو په اړه د لیکلي سند وړاندې کول.

۵- په اوس او راتلونکې کې د کارکوونکو او خلکو د ساتنې او خوندیتوب له پاره د لازمو تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

۶- د رادیولوژیکي خطرونو په وړاندې د دفاعي تدبیرونو د طرح او تطبیق په شمول د مناسب خوندیتوب د تأمین له پاره د لازمو تخنیکي، مالي او تشکیلاتي تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

اضرارتشعشع ناشی از فعالیت هستوی.

۲- حصول اطمینان از تأمین حفاظت محیط زیست ناشی ازتشعشعات آیونایز کننده.

۳- حصول اطمینان ازاینکه فعالیت هستوی تنها برای مقاصد صلح آمیز مطابق معاهدات ومیثاقهای بین المللی که جمهوری اسلامی افغانستان به آن الحاق نموده است انجام یابد.

۴- ارائه سند کتبی مبنی بر داشتن فهم کافی ازقواعد اساسی حافظت از تشعشع.

۵- تعهد کتبی مبنی براتخاذ تدابیر لازم جهت محافظت ومصئونیت کارکنان ومردم درحال و آینده.

۶- تعهد کتبی مبنی براتخاذ تدابیرلازم تخنیکی، مالی وتشکیلاتی جهت تأمین مصئونیت مناسب بشمول طرح وتطبیق تدابیردفاعی درمقابل خطرات رادیو لوژیکی .

۷- د اضطرار په حالت کې له احتمالي خطرونو څخه د مخنیوي په منظور د منظم او مناسب پلان لرل.

۸- د اداري د ټاکل شوي دوز(د کتلې د في واحد انرژي) د حدودو رعایتول او د بین المللي ستندردونو مطابق په آیونایزکوونکې تشعشع د کارکوونکو له معروضیت څخه څارنه.

۹- د فاضله موادو د دفع، چاڼ (تصفیې) او د رادیولوژیکي احتمالي زیان او انحلال له پاره د مناسبو مالي امکاناتو لرل.

۱۰- د پام وړ هستوي مرکزونو ته د اداري د پلټونکو لاسرسۍ ته د زمینې د برابرولو په اړه لیکلی تعهد.

۱۱- د اداري د اړتیا وړ معلوماتو د برابرولو په اړه لیکلی تعهد.

(۲) که چېرې شخص و نشي کولای، ددې مادې د (۱) فقرې په (۴) جزء کې درج شوی سند وړاندې کړي، مکلف دي، له وړانګې څخه د ساتنې زده کړه ییزه برنامه په اداره کې تېره کړي او لیکلی سند واخلي.

۷- داشتن پلان منظم ومناسب به منظورجلوگیری ازخطرات احتمالی درحالات اضطرار.

۸- رعایت حدود دوز(انرژی فی واحد کتله) تعیین شده اداره ونظارت ازمعروضیت کارکنان به تشعشع آیونایزکننده مطابق ستند ردهای بین المللی.

۹- داشتن امکانات مالی مناسب جهت دفع مواد فاضله، تصفیه و آسیب احتمالی رادیولوژیکی و انحلال.

۱۰- تعهد کتبی مبنی بر فراهم نمودن زمینه دسترسی مفتشین اداره به مراکز هستوی مورد نظر.

۱۱- تعهد کتبی مبنی برفراهم نمودن معلومات مورد نیازاداره .

(۲) هرگاه شخص نتواند، سند مندرج جزء (۴) فقرهٔ (۱) این ماده را ارایه کند مکلف است، برنامه آموزشی حفاظت از شعاع را در اداره سپری وسند کتبی اخذ نماید.

(۳) د هستوي فعالیت د جــواز لیــک لرونکی مکلف دی، د مشخص هستوي فعالیت د اجراء په منظور، له اداري څخه جلا اجازه لیک واخلي.

(۴) که چېرې د هستوي فعالیت د جواز لیک موده (وخت) پای ته ورسېږي، اداره کولای شي، ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوو مواردو ته په پام سره جــواز لیک د (۷۵۰۰۰) پنځه اویازرو افغانیو په بدل کې تمدید کړي.

(۵) په دې قانون کې درج شوی جــواز لیک او اجازه لیک بل شخص ته نشــي لېږدول کېدای.

د کار خنډونه(موانع)

یوولسمه ماده:

لاندې اشخاص نــه شــي کــولای لــه آیونایزکوونکوتشعشعاتو سره کار وکړي:

۱–هغه شخص چې اتلس کلنی سن یــې بشپړ کړی نه وي.

۲– هغه شخص چې د روغتیایي کتنو په بهیر کې د تشعشع په خطــر معــروض تشخیص شي.

(۳) دارندۀ جوازنامه فعالیت هســتوی مکلف است، به منظوراجرای فعالیــت مشخص هستوی اجازه نامۀ جداگانه را ازاداره اخذ نماید.

(۴) هرگاه میعاد جوازنامــه فعالیــت هستوی خاتمه یابد، اداره می تواند بــا نظرداشت موارد مندرج فقرۀ (۱) ایــن ماده جوازنامه را دربدل مبلغ (۷۵۰۰۰) هفتـــاد وپـــنج هزارافغـــانی تمدیـــد نماید.

(۵) جوازنامه واجازه نامه مندرج ایــن قانون به شخص دیگر انتـــقال شـــده نمی تواند.

موانع کار

مادۀ یازدهم:

اشخاص ذیل نمی توانند بــا تشعشــع ایونایز کننده کارنمایند:

۱– شخصی که سن هجــده ســالگی راتکمیل ننموده باشد.

۲– شخصی که درجریان معاینات صحی معروض به خطرتشعشــع، تشــخیص شود.

د جواز ليک او اجازه ليک د لغـو حالات

دوولسمه ماده:

ددې قانون په نهمـه مـاده کـې درج جوازليک او اجازه ليک په لاندې حالاتو کې لغو کيږي:

۱-ددې قانون د حکمونو د نه تطبيق په صورت کې.

۲- د جوازليک او اجازه ليک لرونکي د مړينې يا د حکمي شخصيت د انحلال په صورت کې.

۳- د ژوند چاپېريال ته له مجاز حد څخه د زياتو ناوړو زيانونو د رسېدو (اووښتو) په صورت کې.

له هستوي فعاليت څخه انصراف

ديارلسمه ماده:

(۱) د جواز ليک لرونکی کولای شي، له هستوي فعاليت څخه د انصراف پـه اړه غوښتنليک، اداري ته وړاندې کړي.

(۲) اداره کولای شي ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی غوښتنليک، تر غور او څېړنې لاندې ونيسي، د هغۀ د منلو يا

حـــالات لغوجوازنامـــه و اجازه نامه

مادۀ دوازدهم:

جوازنامه واجازه نامه مندرج مادۀ نهـم ايـن قـانون درحـالات ذيـل لغـو می گردد:

۱- درصورت عدم تطبيق احکام ايـن قانون.

۲- درصورت فوت دارندۀ جوازنامـه واجازه نامه يا انحـلال شخصـيت حکمی.

۳- درصـورت بروزاثـرات سوء بيشترازحد مجـاز بـه محـيط زيست.

انصراف ازفعاليت هستوی

مادۀ سيزدهم:

(۱) دارنـدۀ جوازنامـه مـی توانـد، درخواست مبنی برانصراف ازفعاليـت هستوی را به اداره ارائه نمايد.

(۲) اداره می تواند درخواست منـدرج فقرۀ (۱) اين ماده را مورد غور وارزيابی قرارداده، درمورد قبولی يا رد آن تصميم

رد په هکله مقتضي تصميم ونيسي.

د پلټونکو توظيفول

څوارلسمه ماده:

(۱) اداره ددې قانون د حکمونو، اړوندو مقرراتو، کړنلارو، لارښودونو د تطبيق په منظور د مسلکي او تخصص لرونکو اشخاصو له منځ څخه پلټونکي توظيفوي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پلټونکي، د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي:

۱- د پام (نظر) وړ ځای او اړوندو تأسيساتو پلټنه.

۲- ددې قانون د حکمونو مغاير هر ډول فعاليت درول (توقف).

۳- د هر ډول هغو سندونو او شيانو ضبطول چې پر سرغړونې دلالت وکړي او ددې قانون د حکمونو مطابق جرم وګڼل شي.

۴- له پام وړ شخص څخه شفاهي يا ليکلی استجواب.

۵- په دې قانون کې د درج سپارل شوو دندو د بنې اجرأ په منظور، له اشخاصو

مقتضی اتخاذ نماید.

توظیف مفتشین

مادۀ چهاردهم:

(۱) اداره به منظورتطبیق احکام این قانون، مقررات، طرزالعمل ها ورهنمودهای مربوط، مفتشین را ازمیان اشخاص مسلکی ودارای تخصص توظیف می نماید.

(۲) مفتشین مندرج فقرۀ (۱) این ماده دارای وظایف وصلاحیت های ذیل می باشند:

۱- تفتیش محل مورد نظروتأسیسات مربوط.

۲- توقف هرنوع فعالیت مغایر احکام این قانون.

۳- ضبط هرنوع اسناد واشیای که دلالت برتخطی نموده ومطابق احکام این قانون جرم پنداشته شود.

۴- استجواب شفاهی یا کتبی ازشخص مورد نظر.

۵- مطالبه معلومات وهمکاری های تخنیکی لازم ازاشخاص به منظوراجرای

څخه د لازمو معلوماتو او تخنيکي همکارۍ غوښتنه.

٦- د تشعشع د سرچينې د خوندي والي او د هستوي فعاليتونو د خونديتوب په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.

٧- په هستوي موادو او تشعشعي سرچينو کې شامله د هرې واقعې يا پېښې پلټنه.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پلټونکي مکلف دي د پلټنې په وخت کې د پلټنې مخصوص کارت وړاندې کړي.

د تدبيرونو تنفيذ

پنځلسمه ماده:

(۱) که چېرې اداره تشخيص کړي چې د جوازليک او اجازه ليک شرايط د هغو د لرونکو له خوا نقض شوي دي، کولای شي ددې قانون د حکمونو د رعايت په اړه، لاندې شرايطو ته په پام سره حکم صادر کړي:

۱- په ټاکلې موده کې د سرغړونو په لرې کولو، د سرغړوونکي مکلفول.

۲- د سرغړوونکي د جوازليک او اجازه

بهتروظايف محوله مندرج اين قانون.

٦- کسب معلومات درمورد محفوظ بودن منبع تشعشع ومصئونيت فعاليت های هستوی.

٧- تفتيش هرواقعه يا حادثه شامل مواد هستوی يا منابع تشعشعی.

(۳) مفتشين مندرج فقرۀ (۱) اين ماده مکلف اند حين تفتيش کارت مخصوص تفتيش را ارايه نمايند.

تنفيذ تدابير

مادۀ پانزدهم:

(۱) هرگاه اداره تشخيص نمايد که شرايط جوازنامه يا اجازه نامه ازطرف دارندگان آن نقض گرديده است، می تواند حکم مبنی بررعايت احکام اين قانون را با درنظرداشت شرايط آتی صادرنمايد:

۱- مکلف ساختن متخلف به رفع تخلفات درمدت معينه .

۲- تعليق فوری جوازنامه يا اجازه نامه

لیک فوري تعلیق، په دې شرط چې دغه اقدام د بیړني (عاجل) خطر د مخنیوي یا راټیټولو سبب شي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي تدبیرونه، اغېزمن واقع نه شي، اداره کولای شي، لاندې تصمیمونه ونیسي:

۱- په جواز لیک یا اجازه لیک کې د درج شوو شرایطو د رعایت او دهغه د لرونکي په واسطه د زیان د جبران په منظور د لازمو تدبیرونو د نیولو په اړه د هدایت صادرول.

۲- په جوازلیک او اجازه لیک کې د درج شوو شرایطو تعدیل.

۳- د جواز لیک او اجازه لیک لغو.

۴- اړوندو مراجعو ته د عدلي تعقیب په غرض د قضیې احاله کول.

درېیم فصل

د تشعشع محافظت

بنسټیز اصول

سپاړسمه ماده:

له تشعشع څخه د ساتنې (خوندیتوب) په

متخلف، مشروط براینکه این اقدام سبب جلوگیری یا کاهش خطر عاجل گردد.

(۲) هرگاه تدابیر مندرج فقرۀ (۱) این ماده موثرواقع نگردد، اداره می تواند تصامیم ذیل را اتخاذ نماید:

۱-صدورهدایت مبنی بر اتخاذ تدابیرلازم به منظوررعایت شرایط مندرج جوازنامه یا اجازه نامه وجبران خساره وارده توسط دارنده آن.

۲- تعدیل شرایط مندرج جوازنامه یا اجازه نامه.

۳- لغو جوازنامه یا اجازه نامه.

۴- احاله قضیه غرض تعقیب عدلی به مراجع مربوط.

فصل سوم

محافظت ازتشعشع

اصول بنیادی

مادۀ شانزدهم:

به منظورمحافظت ازتشعشع موارد ذیل

منظور لاندې موارد بنسټیز اصول ګڼل شوي او پر ټولو هستوي فعالیتونو او کړنو د تطبیق وړ دي:

توجیه: هغه هستوي فعالیت چې ټولیزو، اقتصادي او روغتیایي چارو ته یې ګټه له زیانونو څخه زیاته نه وي او احتمالي زیان جبران نه کړي، مجاز نه دی.

ښه (بهتره) کول: خطر ته د معروضو یا خطر ته د تحمیلي معروضیت چې د تشعشع د فعالیت له امله منځته راځي د اشخاصو د ګټې اخیستنې وړ وړانګې د دوز د لږ تر لږه (حد اقل) د ساتنې په اړه، ټولیزو او اقتصادي فکتورونو ته په پام سره د ساتنیزو تدبیرونو نیول.

د اندازې محدودیت: د هستوي فعالیت تضمین په داسې ډول چې د ګټې اخیستنې وړ وړانګې دوز له هغې اندازې څخه چې اداري ټاکلی دی، زیاتی(تجاوز) ونه کړي.

د سرچینو او کړنو کنترول او مراقبت

اوولسمه ماده:

(۱) د هستوي فعالیتونو په بهیر کې د

اصول بنیادی شمرده شده وبالای تمام فعالیت های هستوی وعملکرد قابل تطبیق می باشد:

توجیه: فعالیت هستوی که مفاد آن ازاضرارش برای اموراجتماعی، اقتصادی وصحی بیشترنبوده وزیان احتمالی را جبران نکند، مجازنمی باشد.

بهترسازی: تأمین تدابیرمحافظتی با نظرداشت فکتورهای اجتماعی و اقتصادی مبنی برنگهداری حد اقل دوزاشعه مورد استفاده اشخاص معروض به خطریا معروضیت تحمیلی به خطر که بالاثر فعالیت تشعشع به وجود می اید.

محدودیت اندازه: تضمین فعالیت هستوی به نحویکه دوزاشعه مورد استعمال ازاندازه که اداره تعیین نموده، تجاوز نکند.

کنترول ومراقبت منابع و عملکردها

مادۀ هفدهم:

(۱) حدود دوزاشعه به منظورحفاظت

اشخاصو د ساتنې په منظور، د وړانګې د دوز حدود، د اتومي انرژۍ د بین المللي آژانس لارښودونو ته په پام سره، په جلا مقرره کې تنظیمیږي.

(۲) د آیونـــایزکوونکې تشعشـــع لــــه معروضیت څخه د اشخاصو ساتنه، د جلا مقررې مطابق تنظیمیږي.

د سرچینواوکړنو نـــه کنتـــرول او مراقبت

اتلسمه ماده:

(۱) سرچینې اوکړنې په لاندې حـــالتونو کې د کنترول او مراقبت ایجاب نه کوي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې د اشخاصو له پاره د تشعشع خطر له مجاز حد څخه لږ (کم) وي چې کنترول او مراقبت ایجاب نه کړي.

۲- په هغهٔ صورت کــې چـــې ټـــولیزه (جمعي) رادیولوژیکي اغېزه له مجاز حد څخه لږ وي چې د کنترول او مـــراقبت ایجاب نه کړي.

۳- په هغهٔ صورت کې چې فعالیـــت او کړنه د ادارې له خوا خوندي وګڼل شي.

(۲) اداره د رادیواکتیف یا له هغهٔ څخه د

اشخاص درجریان فعالیت های هستوی با درنظرداشت رهنمود هـــای آژانـــس بین المللی انرژی اتومی در مقررهٔ جدا گانه تنظیم می گردد.

(۲) حفاظت اشـــخاص ازاضرارناشـــی ازمعروضیت تشعشع آیونایزکننده طبـــق مقررهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

عدم کنتـــرول ومراقبـــت منـــابع وعملکردها

مادهٔ هجدهم:

(۱) منابع وعملکردها درحالات ذیـــل ایجاب کنترول ومراقبت را نمی نماید:

۱- درصورتی که خطرتشعشع بـــرای اشـــخاص ازحـــد مجـــازکم باشـــد کـــه ایجـــاب کنتـــرول ومراقبـــت را ننماید.

۲- درصورتی که تاثیر رادیولـــوژیکی جمعـــی از حـــد مجـــاز کـــم باشـــد کـــه ایجـــاب کنتـــرول ومراقبـــت را ننماید.

۳-درصورتی که فعالیـــت وعملکـــرد ازطرف اداره مصئون پنداشته شود.

(۲) اداره اندازه مجازمواد رادیواکتیف

راپيدا شوو موادو مجازه اندازه چې په هستوي فعاليت کې تر ګټې اخيستنې لاندې راځي او کنترول او مراقبت ايجاب نه کړي، ټاکي.

د وړانګو په ساتنه کې د جوازليک او اجازه ليک د لرونکو مکلفيت

نولسمه ماده:

(۱) د جوازليک او اجازه ليک لرونکي او اړوند مسئولين چې آيونايزکوونکې وړانګه استعمالوي، مکلف دي د ژوند چاپېريال له راديولوژيکو زيانونو څخه د انرژۍ د بين المللي آژانس د ستندرد مطابق، وساتي.

(۲) د جوازليک او اجازه ليک لرونکي او اړوند مسئولين مکلف دي، د اړوندو فعاليتونو په بهير کې محدوديتونه او مجاز دوز چې د ادارې له خوا ټاکل شوی دی، رعايت کړي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اشخاص مکلف دي، د وړانګې د سرچينې د ويجاړېدو يا ضايع کېدو او يا له هرې پېښې او واقعې څخه چې د وړانګې د سرچينې د ويجاړېدو يا ضايع

يا مواد ناشی ازآن را که درفعاليت هستوی مورد استفاده قرارگرفته و ايجاب کنترول ومراقبت را نکند، تعيين می نمايد.

مکلفيت دارندگان جوازنامه واجازه نامه درمحافظت شعاع

مادۀ نزدهم:

(۱) دارندۀ جوازنامه واجازه نامه ومسئولين ذيربط که شعاع آيونايزکننده را استعمال می نمايند، مکلف اند محيط زيست را ازصدمات راديولوژيک مطابق ستندرد آژانس بين المللی انرژی هستوی، حفاظت نمايند.

(۲) دارندۀ جوازنامه واجازه نامه ومسئولين ذيربط مکلف اند، درجريان فعاليت های مربوط محدوديت ها ودوز مجاز که توسط اداره تعيين گرديده رعايت نمايند.

(۳) اشخاص مندرج فقرۀ (۱) اين ماده مکلف اند، از تخريب يا ضياع منبع شعاع ويا هرحادثه يا واقعه که موجب تخريب يا ضياع منبع شعاع می گردد درخلال

کېدو موجب ګرځي، د (۲۴) ساعتونو مودې په ترځ کې ادارې ته خبر ورکړي.

(۴) د روغتيايي مرکز مسئول نه شي کولای، ناروغ د تشخيص يا درملنې په منظور له وړانګې سره مخامخ کړي، خودا چې د مؤظف طبيب او په دې برخه کې له وړانګې څخه د ساتنې او خونديتوب د رعايتېدو تصديق اخيستل شوی وي.

څلورم فصل
د راديواکتيف د سرچينو او موادو کنترول

د ادارې مکلفيت

شلمه ماده:

(۱) اداره مکلفه ده د راديواکتيف د سرچينو او موادو او د هغو د دستګاوو د کنترول او خوندي مراقبت په منظور، د اړوندې کړنلارې مطابق اغېزمن تدبيرونه ونيسي.

(۲) د ژوند چاپېريال باندې د راديواکتيف د سرچينو او موادو با لقوه زيان طبقه بندي، د اتومي انرژۍ د بين المللي آژانس

مدت (۲۴) ساعت به ادارهٔ اطلاع دهند.

(۴) مسئول مرکزصحی نمی تواند، مریض را به منظورتشخیص یا تداوی با شعاع مواجه سازد، مگراینکه تصدیق طبیب مؤظف ورعایت محافظت و مصئونیت ازشعاع درزمینه اخذ گردیده باشد.

فصل چهارم
کنترول منابع و مواد را دیو اکتیف

مکلفیت اداره

مادهٔ بیستم:

(۱) اداره مکلف است به منظور کنترول ومراقبت مصئون منابع ومواد رادیو اکتیف ودستگاه های آن تدابیرموثررا طبق طرزالعمل مربوط اتخاذ نماید.

(۲) طبقه بندی صدمه بالقوه منابع و مواد رادیو اکتیف بالای محیط زیست، طبق رهنمود های آژانس

د لارښودونو مطابق د ادارې په واسطه صورت مومي.

د تشعشع د سرچینو ثبت

یوویشتمه ماده:

(۱) اداره، د تشعشع سرچینې له لازمې صنف بندۍ وروسته ثبتوي.

(۲) اداره، د تشعشع د ثبت شوو سرچینو د ساتنې، خوندیتوب او امنیت په منظور، لازم تدبیرونه نیسي.

صادرات او واردات

دوه ویشتمه ماده:

د تشعشع د سرچینو او رادیواکتیف موادو صادرول، واردول او ترانزیت د اتومي انرژۍ د بین المللی آژانس د لارښودونو په پام کې نیولو سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

د بې سرپرسته سرچینو کنترول

درویشتمه ماده:

اداره داړوندو ادارو په همکارۍ د تشعشع دبې سرپرسته سرچینو د بیا موندنې او کنترول په منظور، د جلا کړنلارې مطابق، لازم تدبیرونه نیسي.

بین المللی اتومی توسط اداره صورت می گیرد.

ثبت منابع تشعشع

مادهٔ بیست ویکم:

(۱) اداره، منابع تشعشع را بعد ازصنف بندی لازم ثبت می نماید.

(۲) اداره به منظورمحافظت، مصئونیت وامنیت منابع تشعشع ثبت شده تدابیر لازم را اتخاذ می نماید.

صادرات وواردات

مادهٔ بیست ودوم:

صادرات و واردات وترانزیت منابع تشعشع ومواد رادیو اکتیف با رعایت رهنمودهای آژانس بین المللی انرژی اتومی درمقررهٔ جداگانه، تنظیم می گردد.

کنترول منابع بی سرپرست

مادهٔ بیست وسوم:

اداره به همکاری ادارات ذیربط به منظور بازیابی وکنترول منابع تشعشع بی سرپرست طبق طرزالعمل جداگانه تدابیرلازم را اتخاذ می نماید.

د تحقيقي او صنعتي ريكتورونو كنترول

څلوېشتمه ماده:

(۱) اداره د تحقيقي او صنعتي ريكتورونو د كنترول او مراقبت په منظور، لاندې تدبيرونه نيسي:

۱- د طراحی، ودانولو(ساختمان)، ځای پرځای كولو او د كړنې (كار كولو) د هغو د ساتنې او مراقبت او انحلال په غرض د معيارونو ټاكل.

۲- له خونديتوب او امنيت څخه د ډاډ ترلاسه كولو له پاره د مالي او بشري سرچينو ارزونه.

۳- د كيفيت د تأمين د برنامو تنظيم.

۴- له وړانگې څخه د ساتنې د برنامو تنظيم.

۵- په اضطراري حالتونو كې د چمتووالي له پاره، د برنامو تنظيم.

۶- د انحلال په پروسه كې د تحقيقاتي او صنعتي ريكتورونو د خونديتوب او امنيت د ابقأ له پاره د تخنيكي ساتنې د برنامې تنظيم.

(۲) اداره كولای شي، ددې مادې په (۱)

كنترول ريكتورهای تحقيقاتی وصنعتی

مادۀ بيست وچهارم:

(۱) اداره به منظوركنترول ومراقبت ريكتورهای تحقيقاتی وصنعتی تدابيرذيل را اتخاذ می نمايد:

۱- تعيين معيارها غرض طراحی، ساختمان، جابجا ساختن و طرز عملكرد، حفظ ومراقبت وانحلال آنها.

۲- ارزيابی منابع مالی وبشری جهت حصول اطمينان ازمصئونيت و امنيت.

۳- تنظيم برنامه های تأمين كيفيت .

۴- تنظيم برنامه های محافظت از شعاع.

۵- تنظيم برنامه ها جهت آمادگی درحالات اضطراری.

۶- تنظيم برنامه نگهداری تخنيكی جهت ابقای مصئونيت وامنيت ريكتورهای تحقيقاتی وصنعتی درپروسه انحلال .

(۲) اداره می تواند علاوه براتخاذ

فقره کې د درج شوو تدبیرونو په نیولو برسېره، عندالضرورت د جلا کړنلارو مطابق نور تدبیرونه هم ونیسي.

پنځم فصل

د هستوي تأسیساتوانحلال

د تأسیساتو د انحلال موارد

پنځه ویشتمه ماده:

(۱) هستوي تأسیسات ددې قانون مطابق منحل کېدای شي.

(۲) د هستوي تأسیساتو خوندي انحلال په جلا مقرره کې چې لاندې موارد پکې شامل وي، تنظیمېږي:

۱- د ژوند چاپېریال خوندیتوب او ساتنه.

۲- د رادیو اکتیف موادو لرونکو تأسیساتو د کنترول او مراقبت په غرض د حدودو او شرطونو ټاکل.

۳- د انحلال په بهیرکې او وروسته له هغهٔ د رادیواکتیف له موادو څخه د مسئولیت د رفع له پاره د معیارونو وضع کول.

۴- د جوازلیک او اجازه لیک د لرونکي په واسطه د هستوي مرکز له پیل او

تدابیرمندرج فقرهٔ (۱) این ماده سایرتدابیررا عندالضرورت طبق طرزالعمل های جداگانه نیز اتخاذ نماید.

فصل پنجم

انحلال تأسیسات هستوی

مواردانحلال تأسیسات

مادهٔ بیست وپنجم:

(۱) تأسیسات هستوی مطابق احکام این قانون منحل شده می تواند.

(۲) انحلال مصئون تأسیسات هستوی درمقررهٔ جداگانه که شامل موارد ذیل باشد تنظیم می گردد:

۱- مصئونیت وحفاظت محیط زیست.

۲- تعیین حدود وشرایط غرض کنترول ومراقبت تأسیسات دارای مواد رادیو اکتیف .

۳- وضع معیارها جهت رفع مسئولیت ازمواد رادیو اکتیف در جریان انحلال وبعد از آن.

۴- ارائه معلومات درمورد سروی ابتدایی ساحه جهت مقایسه مواد

ودانولو څخه دمخه د هستوي مرکز له انحلال څخه له ورروسته حالاتو سره د راديو اکتيف موادو د مقايسې له پاره د ساحې او ابتدايي (لومړنۍ) سروې په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۵- له انحلال څخه د مخه، په بهير کې او وروسته د ټولو اړوندو سندونو له بشپړېدو او ساتنې څخه ډاډ ترلاسه کول.

٦- د انحلال څخه وروسته د ارزونې د کنترول او مراقبت د شرايطو له تطبيق څخه ډاډ ترلاسه کول.

۷- د هستوي فعاليت د پای ته رسولو په غرض د مشخصو معيارونو ټاکل.

د انحلال طرحه

شپږويشتمه ماده:

(۱) د تحقيقاتي او صنعتي ريکتور جوازليک او اجازه ليک لرونکي مکلف دي د اړوندو تأسيساتو د ډيزاين په پړاو (مرحله) کې، د هغو د انحلال طرحه ترتيب او د منظورۍ په غرض يې ادارې ته وړاندې کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د

راديو اکتيف قبل ازآغاز و اعمارمرکزهستوی با حالات بعد ازانحلال از دارندۀ جوازنامه واجازه نامه.

۵- حصول اطمينان ازتکميل ونگهداری تمام اسناد مربوط قبل ازانحلال ، درجريان وبعد ازآن.

٦- حصول اطمينان از تطبيق شرايط کنترول و مراقبت ارزيابی بعد از انحلال.

۷- تعيين معيارهای مشخص غرض ختم فعاليت هستوی.

طرح انحلال

مادۀ بيست وششم:

(۱) دارندۀ جواز نامه واجازه نامۀ ريکتورتحقيقاتی وصنعتی مکلف اند حين مرحله ديزاين تأسيسات مربوط، طرح انحلال آن را ترتيب وغرض منظوری به اداره ارايه نمايند.

(۲) شرايط وحالات انحلال مندرج فقرۀ

انحلال شرايط او حالتونه، په جلا کړنلاره کې چې د ادارې په واسطه وضع کېږي، تنظيمېږي.

د انحلال په پړاو کې د جوازليک لرونکي مکلفيت

اوو ويشتمه ماده:

د جوازليک لرونکی د انحلال په پړاو کې، د لاندې دندو په سرته رسولو مکلف دی:

۱- د ژوند چاپېريال او يا نورو فعاليتونو يا هغو فعاليتونو چې د فرعي قراردادي په واسطه سرته رسېږي، د خونديتوب او ساتنې تأمينول.

۲- د هغو چاپېريالي او ساتنيزو اغېزو د بررسۍ (څېړلو) له پاره لازم چمتووالی چې د پلان د تطبيق د درولو په غرض اړينې وي.

۳- د تأسيساتو د ډيزاين پر وخت د احتمالي انحلال د معيارونو رعايتول او د هستوي مرکز د فعاليت په بهير کې د نوو سيستمونو په پام کې نيول.

۴- په ټاکلې زماني محدوده کې د تأسيساتو له جوړولو د مخه، د ساحې له

(۱) اين ماده درطرزالعمل جداگانۀ که توسط اداره وضع می شود، تنظيم می گردد.

مکلفيت دارندۀ جوازنامه درمرحله انحلال

مادۀ بيست وهفتم:

دارندۀ جوازنامه درمرحلۀ انحلال مکلف به انجام وظايف ذيل می باشد:

۱- تأمين مصئونيت وحفاظت محيط زيست وسايرفعاليت های مربوط يا فعاليت های که توسط قرار دادی فرعی انجام می گردد.

۲- آمادگی لازم جهت بررسی تاثيرات محيطی وحفاظتی که برای توقف تطبيق پلان ضروری باشد.

۳- رعايت معيارهای انحلال احتمالی حين ديزاين تأسيسات ورعايت سيستم های جديد درجريان فعاليت مرکز هستوی .

۴- حصول اطمينان از سروی اساسی ساحه قبل ازايجاد تآسيسات درمحدوده

بنسټيزې سروې څخه ډاډ ترلاسه کول.
۵- اداري ته د منظورۍ له پاره د انحلال د پروسې د نوو او نه استفاده شوو تګلارو (روشونو) وړاندې کول او توجيه کول.
٦- د هستوي مرکز له ډول او حالت سره، د انحلال د طرحې له مناسب والي او د انحلال په پروسه کې له احتمالي خطرونو څخه ډاډ ترلاسه کول.
۷- د انحلال د پروسې د تعويق په صورت کې، د هستوي مرکز له خونديتوب څخه ډاډ ترلاسه کول.
۸- د انحلال د پروسې او د مسلکي او تجربه لرونکو کارکوونکو د تنظيموونکې اداري لرل او د هستوي مرکز د خوندي انحلال له پاره له لازم چمتووالي څخه ډاډ ترلاسه کول.
۹- د احتمالي خطرونو د دفع له پاره د اضطراري پلان لرل او اداري ته د هغهٔ وړاندې کول.
۱۰- د کُلي انحلال د پروسې له پاره، د مالي سرچينو له برابرېدو څخه ډاډ ترلاسه کول.

زمانی معین.
۵- ارايه وتوجيه روش های جديد واستفاده ناشده پروسه انحلال جهت منظوری به اداره .
٦- حصول اطمينان ازمتناسب بودن طرح انحلال با نوعيت وحالت مرکزهستوی وخطرات احتمالی درپروسه انحلال.
۷- حصول اطمينان ازمصئون بودن مرکزهستوی درصورت تعويق پروسه انحلال.
۸- داشتن ادارهٔ تنظيم کننده پروسهٔ انحلال وکارکنان مسلکی وباتجربه وحصول اطمينان از آمادگی لازم برای انحلال مصئون مرکزهستوی.
۹- داشتن پلان اضطراری جهت دفع خطرات احتمالی وارايه آن به اداره.
۱۰- حصول اطمينان ازفراهم شدن منابع مالی برای پروسه انحلال کلی.

د انحلال د پروسې مالي سرچينې

اته ويشتمه ماده:

(۱) د مرکز د انحلال له پاره، د مالي سرچينو اندازه، د هستوي مرکز د مالي تحقيقاتو پر بنسټ مشخصېږي، د تخمين شوو لګښتونو د زياتوالي يا کموالي په صورت کې، د هغو مقدار هم متناسباً زياتېږي يا کمېږي او د منظورۍ په غرض ادارې ته وړاندې کېږي.

(۲) اداره او د ماليې وزارت، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حکمونو د ښه تطبيق په منظور، جلا کړنلاره وضع کوي.

د هستوي مرکز په ګاونډ کې د فعاليت ممنوعيت

نهه ويشتمه ماده:

هېڅ شخص نه شي کولای، د هستوي مرکز په ګاونډ کې ورته فعاليتونه سرته ورسوي، خو دا چې د هغهٔ جوازليک يې له ادارې څخه ترلاسه کړی وي.

منابع مالی پروسه انحلال

مادهٔ بیست وهشتم:

(۱) اندازهٔ منابع مالی جهت انحلال مرکز به اساس تحقیقات مالی مرکزهستوی مشخص می گردد درصورت تزئید یا تنزیل مصارف تخمین شده، مقدار آن متناسباً نیز افزایش یا کاهش یافته وغرض منظوری به اداره ارائه می گردد.

(۲) اداره و وزارت مالیه به منظورتطبیق بهتراحکام مندرج فقرهٔ (۱) این ماده طرزالعمل جداگانه را وضع می نمایند.

ممنوعیت فعالیت در جوارمرکزهستوی

مادهٔ بیست ونهم:

هیچ شخص نمی تواند درجوار مرکزهستوی فعالیت های مشابه را انجام دهد، مگراینکه جوازنامهٔ آنرا ازاداره کسب نموده باشد.

د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو جوازليک

دېرشمه ماده:

اداره د راديواکتيف موادو په هکله د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو د جواز ليک او اجازه ليک د صادرولو له پاره، داسې کړنلاره چې د لاندې مطالبو لرونکې وي، وضع کوي:

۱- د فعاليت د جوازليک او اجازه ليک طبقه بندي.

۲- د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو د سرته رسولو له پاره د مسلکي زده کړو تشخيص او د جوازليک او اجازه ليک لرونکو د مسئوليت د حدودو ټاکل.

۳- د اړوند تحقيقاتي او صنعتي فعاليت د جوازليک او اجازه ليک د صادرېدو له پاره د معيارونو ټاکل.

۴- د جوازليک او اجازه ليکونو د متقاضيانو د غوښتنليک ارزونه.

۵- د جوازليک او اجازه ليک د صادرېدو او ثبت ډول.

٦- د اړوند جوازليک او اجازه ليکونو شرايط، د اعتبار موده او تمديد.

جوازنامهٔ فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی

مادهٔ سی ام:

اداره جهت صدورجوازنامه واجازه نامه فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی درمورد مواد راديواکتيف طرزالعملی را که حاوی مطالب ذيل می باشد، وضع می نمايد:

۱- طبقه بندی جوازنامه واجازه نامه فعاليت.

۲- تشخيص آموزش های مسلکی غرض انجام فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی وتعيين حدودمسئوليت های دارنده جوازنامه واجازه نامه.

۳- تعيين معيارها جهت صدورجوازنامه واجازه نامه فعاليت تحقيقاتی وصنعتی مربوط.

۴- ارزيابی درخواست متقاضيان جوازنامه واجازه نامه ها.

۵- طرزصدورو ثبت جوازنامه واجازه نامه.

٦- شرايط، مدت اعتبار وتمديد جوازنامه واجازه نامه ها ی مربوط.

شپږم فصل

اضطراري حالتونه

د اضطراري حالتونو پلان

يودېرشمه ماده:

د هستوي فعاليت متقاضي مکلف دی، په اضطراري حالتونو کې د احتمالي خطرونو د دفع د چمتووالي مناسب پلان برابر او د تأييد له پاره ادارې ته وړاندې کړي.

د اضطراري حالت شرايط او د هغـو د پلان د ترتيب څرنګوالی، په جلا کړنلارو کې تنظيمېږي.

د اضطراري حالتونو ملي پلان

دوه دېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، ملـي دفـاع وزارت او نورو اړوندو ادارو پـه همکـارۍ، پـه اضطراري حـالتونوکې د هسـتوي يـا راديولوژيکي فعاليتونو د احتمالي خطرونو د دفع ملي پلان ترتيب او د تصويب پـه غرض يـې د هسـتوي انـرژۍ عـالي کمېسيون ته وړاندې کړي.

فصل ششم

حالات اضطراری

پلان حالات اضطراری

مادۀ سی ويکم:

متقاضی فعاليت هستوی مکلف اسـت، پلان مناسب آمادگی دفـع خطـرات احتمالی درحالات اضطراری را تهيـه وغرض تائيد به اداره ارائه نمايد.

شرايط حالات اضطراری وچگـونگی ترتيب پـلان آن درطرزالعمـل هـای جداگانه تنظيم می گردد.

پلان ملی حالات اضطراری

مادۀ سی ودوم:

اداره مکلف است، به همکاری وزارت دفاع ملی و سايرادارات ذيربط پـلان ملی دفع خطرات احتمالی فعاليت های هستوی يا راديولوژيکی را درحـالات اضطراری ترتيب وغرض تصـويب بـه کميسيون عالی انرژی هسـتوی ارائـه نمايد.

له پولو(سرحدونو) هاخوا اضطراري حالتونه

درې دېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، د هستوي يا راديولوژيکي فعاليتونو د اضطراري حالت د پېښېدو په وخت کې، موضوع بې لــه ځنــډه، د اړوندو مراجعو له لارې د اتومي انــرژۍ بين المللي آژانس او د هغهٔ هېواد اړوندو مراجعو ته چې په راديو اکتيف د هــغو د ککړېدو د مصاب کېدو احتمال متصور وي، خبر ورکړي.

اووم فصل

د راديواکتيف لرونکو کاني موادو استخراج (راوېستل) او پروسس

د استخراج او پروسس د فعاليــت تنظيم

څلوردېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، د کــانونو د قــانون د حکمونو مطابق د کــانونو او پټــروليم وزارت په همکارۍ، د هغو موادو چې د

حـــالات اضـــطراری بيـــرون مرزی

مادهٔ سی وسوم:

اداره مکلف است، حين وقوع حالــت اضطراری فعاليت هــای هســتوی يــا راديولوژيکی، موضوع را بــلا فاصــله ازطريق مراجع ذيربط با آژانــس بــين المللی انرژی اتمی ومراجــع ذيــربط کشوريکه احتمال مصاب شدن آن بــه آلودگی راديو اکتيــف متصورباشــد، اطلاع دهد.

فصل هفتم

استخراج وپروسس مواد معدنی حاوی راديو اکتيف

تنظـــيم فعاليــــت اســــتخراج وپروسس

مادهٔ سی وچهارم:

اداره مکلف است، مطابق احکام قانون معادن بــه همکــاری وزارت معــادن وپتروليم به منظورتنظيم فعاليــت هــای

روغتيايي او ساتنيز (ايمني) معروضيت او د آيونايزکوونکو تشعشعاتو د خپرېدو د خطر احتمال ولري، داسې کړنلارې چې لاندې موارد پکې شامل وي، وضع کړي:

۱- داسې اکتشافي فعاليت چې تشعشع ته د معروضيت احتمال پکې موجود وي .

۲- له کان څخه د يورانيم يا توريم د نمونې اخيستنې ډول او مقدار او د هغه ازمېښت، خو داچې له مجاز حد څخه لږ وي.

۳- د کاني موادو د ارزونې يا د حدودو د ټاکلو په منظور، په ساحه کې د کيندنې (کندنکاری) د فعاليتونو ډول.

۴- د راديواکتيف موادو په يوه کان يا د موادو د پروسس په يوه مرکز کې د ليدنې کتنې، ودانولو يا د فعاليت د سرته رسولو ډول.

۵- د کان د محصولاتو يا اړوندې کارخانې د لېږدولو ډول.

۶- د کان د فعاليت د پای ته رسولو يا د راديو اکتيف موادو د پروسس د مرکز د

استخراج وپروسس موادیکه احتمال معروضیت خطرصحی وایمنی ویاپخش تشعشع ایونایزکننده را داشته، طرزالعمل های را که شامل موارد ذیل باشد وضع نماید:

۱- فعالیت اکتشافی که احتمال معروضیت به تشعشع درآن متصور باشد.

۲- طرز و مقدارنمونه گیری یورانیم یا توریم ازمعدن و آزمایش آن، مگراینکه کمترازحد مجازباشد.

۳- طرزفعالیت های کندن کاری درساحه، به منظورارزیابی یا تعیین حدود مواد معدنی.

۴- طرز بازدید، اعمار یا انجام فعالیت دریک معدن یا یک مرکز پروسس موادرادیو اکتیف.

۵- طرز انتقال محصولات معدن یا کارخانه مربوط.

۶ - طرز اختتام فعالیت معدن یا انحلال مرکز پروسسس مواد را دیو

انحلال ډول.

۷- د رادیو اکتیف د فاضله مـــوادو د کنترول او مراقبت ډول.

د کان د اســـتخراج (راوېســـتلو) فعالیتونه

پنځه دېرشمه ماده:

د کان د استخراج او د یورانیم او توریم لرونکو کاني موادو د پروسس د اجـــازه لیک غوښتنلیک، د لانـــدې معلومـــاتو لرونکی وي:

۱- د منرالي موادو د اکتشافي او ګټې اخیستنې د جواز لرل.

۲- د کانونو د قانون او اړوندې مقررې د حکمونو مطابق، د ځمکې پېژنـــدنې او کان پېژندنې، کادستري کوردیناتونو او د هغو د حدودو په شـــمول، د ســـاحې د مشخصاتو وړاندې کول.

۳- د ودانیزو پلانونو لرل.

۴- د رادیو اکتیف د کان د استخراج او د موادو د پروسس د مرکز د مقـــدماتي پلان په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۵- وړاندیزوونکي (پیشنهادي) کـــاري فعالیتونه، استخراجي تخنیکونه او د ګټې

اکتیف.

۷- طرز کنترول ومراقبت مواد فاضله رادیواکتیف.

فعالیـــــت هـــــای اســـــتخراج معدن

مادۀ سی وپنجم:

درخواست اجازه نامه فعالیـــت هـــای استخراج معدن و پروسس مواد معدنی، دارای یورانیم و توریم حاوی معلومات ذیل می باشد:

۱- داشتن جواز اکتشافی وبهره برداری مواد منرالی .

۲- ارائه مشخصات ساحه بشمول زمین شناسی ومعدن شناسی کوردینات هـــای کادستری وعلامه گـــذاری حـــدود آن مطابق احکام قانون معـــادن ومقـــرره مربوط.

۳- داشتن پلان های ساختمانی .

۴- ارائه معلومات درمورد پلان مقدماتی استخراج معدن ومرکزپروســـس مـــواد رادیو اکتیف.

۵- فعالیت های کـــاری پیشـــنهادی، تخنیک هـــای اســـتخراجی وانـــواع

اخیستنې ورېدول تجهیزات.
٦- د یورانیمو اویا توریمو مقدار چې له موادو سره استخراجېږي.
٧- د کان د موادو د لېږدولو شرایط.
٨- د کارکوونکو له پاره د روغتیـــایي معروضیت د خطر د اندازې اټکل.
٩- له پېښو څخه د مخنیوي د پلان لرل.
١٠- له تشعشعاتو څخـــه د ســـاتنیزو تدبیرونو لرل.
١١- د رادیواکتیف فاضله موادو د تنظیم د پلان لرل.
١٢- په چاپېریال کې د رادیواکتیف یـــا غیر رادیواکتیفي ککړتیاوو د احتمـــالي خپرېدو د مخنیوي ډول او د خطرونـــو کمول.
١٣- پر روغتیا او د ژوند چاپېریال پـــر خوندیتوب باندې د فعالیت د اغېزو پـــه هکله معلومات.
١۴- د کاني موادو او د هغو د بېکـــاره موادو، د زېرمې ډول.
١٥- د انحلال د پروسې او د هغـــې د مالي سرچینو د پلان لرل.
١٦- د امنیتي تدبیرونو د څرنګوالي پـــه

تجهیزات مورد استفاده.
٦- مقدار یورانیم ویا توریم که با مواد استخراج می گردد.
٧- شرایط انتقال مواد معدن.
٨- پیشبینی اندازه خطرات معروضیت صحی برای کارکنان.
٩- داشتن پلان جلوگیری ازحوادث.
١٠- داشـــتن تـــدابیر محـــافظتی ازتشعشعات.
١١- داشتن پلان تنظیم مواد فاضـــله رادیو اکتیف.
١٢- طرزجلوگیری انتشار احتمـــالی آلودگی های رادیو اکتیـــف یـــا غیـــر رادیـــو اکتیفـــی درمحـــیط وکـــاهش خطرات.
١٣- معلومات درمورد اندازۀ تاثیرات فعالیت بالای صحت ومصئونیت محیط زیست.
١۴- طرز ذخیره مواد معدنی ومـــواد بیکارۀ آن.
١٥- داشتن پلان پروسه انحلال و منابع مالی آن.
١٦- معلومـــات درمـــورد چگـــونگی

هکله معلومات.

د کان د استخراج د اجــازه لیــک لرونکي مکلفیتونه

شپږدیرشمه ماده:

د کان د استخراج د اجازه لیک لرونکی د لاندې شرطونو په رعایتولو مکلف دی:

۱- په اجازه لیک کــې د درج شــوو شرطونو مطابق، د کان د استخراج او د هغهٔ د پروسسي فعالیتونو د خوندیتوب او امنیت تأمین.

۲- په اجازه لیک کې لــه درج شــوو شرطونو سره د اړوند فعالیت له مطابقت څخه ډاډ ترلاسه کول او ادارې ته د هغهٔ رپوټ وړاندې کول.

۳- په اړوندو فعالیتونو کې د بدلونونو په هکله د معلوماتو وړاندې کول او په دې برخه کې لــه ادارې څخــه د اجــازې اخیستل.

۴- د اړوندو سندونو حفظ او ساتنه او د هغو د پلټنې د زمینې برابرول.

۵- د ادارې د اړتیا وړ نورو معلومــاتو وړاندې کول.

تدابیرامنیتی.

مکلفیت های دارندهٔ اجــازه نامــه استخراج معدن

مادهٔ سی و ششم:

دارندهٔ اجازه نامه استخراج معدن مکلف به رعایت شرایط ذیل می باشد:

۱- تأمین مصئونیت وامنیت اســتخراج معــدن وفعالیــت هــای پروســـی آن مطــابق شــرایط منــدرج اجــازه نامه.

۲- حصـــول اطمینـــان ازمطابقــت فعالیت مربوط بــا شــرایط منــدرج اجازه نامــه وارائــه گــزارش آن بــه اداره.

۳- ارائــه معلومــــات درمـــورد تغییــرات درفعالیــت هــای مربــوط و کســـب اجـــازه درزمینـــه از اداره.

۴- حفظ ونگهداری اسـناد مربــوط وفراهم نمودن زمینه تفتیش آن.

۵- ارائه ســایرمعلومات مــورد نیــاز اداره.

د راديواکتيف موادو خونديتوب

اوو دېرشمه ماده:

د راديواکتيف موادو صادرات، واردات او فزيکي ساتنه او له يوۀ ځای څخه بـــل ځای ته د هغو خوندي لېـــږدول، بـــين المللي معيارونو ته په پام سره، په جـــلا مقرره کې تنظيمېږي.

د راديواکتيف د فاضله موادو د تنظيم د جوازليک لرونکي مکلفيت

اته دېرشمه ماده:

(۱) د جوازليک لرونکی د راديواکتيف د فاضله موادو د تنظيم په ټولو پړاوونو کې، د لاندې مواردو په رعايتولو مکلف دی:

۱- د راديواکتيف موادو د خطرونو او له هغو څخه د نورو راپيدا کېدونکو خطرونو په وړانـــدې د ژونـــدچاپېريال د بشـــپړ خونديتوب تأمينول.

۲- د راديواکتيف د فاضله موادو د اقل حد توليد.

۳- د راديواکتيف د فاضله موادو د تنظيم د مختلفو پړاوونو تر مـــنځ، د اړيکـــو تأمينول.

مصئونيت مواد راديو اکتيف

مادۀ سی وهفتم:

صادرات، واردات وحفاظت فزيکی مواد راديواکتيف و انتقال مصئون آن ازيک محل به محل ديگر بـــا درنظرداشـــت معيارهای بين المللی درمقررۀ جداگانه تنظيم می گردد.

مکلفيت دارندۀ جوازنامه تنظيم مواد فاضله راديو اکتيف

مادۀ سی وهشتم:

(۱) دارندۀ جوازنامه درتمـــام مراحـــل تنظيم موادفاضله راديو اکتيف مکلف به رعايت موارد ذيل می باشد:

۱- تأمين مصـــئونيت کلـــی محـــيط زيســـت درمقابـــل خطـــرات مـــواد راديو اکتيف وســـايرخطرات ناشـــی از آن.

۲- توليد حد اقل مواد فاضله را ديـــو اکتيف .

۳- تـــأمين روابـــط بـــين مراحـــل مختلـــف تنظـــيم مـــواد فاضـــله راديو اکتيف .

۴- د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د معيارونو او لارښودونو مطابق، د راديو اکتيف د فاضله موادو د تنظيم په منظور، د ساتندويه (محافظتي) تدبيرونو نيول.

۵- د بيولوژيکي، کيمياوي او د راديواکتيف د فاضله موادو له تنظيم سره يو ځای د نورو خطرونو، بحراني وضعيت او د هغې باقي پاتې تودوخې (حرارت) چې د فاضله موادو د تنظيم په بهير کې منځته راځي، د له منځه وړلو دقيق سنجول.

۶- له هغو فعاليتونو څخه مخنيوی چې اغېزې يې د اوسني (فعلي) نسل په نسبت پر راتلونکي نسل باندې زياتې وي.

(۲) اداره د راديواکتيف د فاضله موادو د خوندي او ډاډمن تنظيم په منظور، جلا کړنلاره وضع کوي.

د فاضله موادو د اداري په مرکز کې د کار د جوازليک لرل

نهه دېرشمه ماده:

حقيقي او حکمي اشخاص نه شي کولای، د کار د جوازليک له لرلو پرته، د راديواکتيف د فاضله موادو د اداري په

۴- اتخاذ تدابيرمحافظتی به منظور تنظيم مواد فاضله را ديو اکتيف مطابق معيارها، ورهنمودهای آژانس بين المللی انرژی اتمی.

۵- سنجش دقيق خطرات بيولوژيکی، کيمياوی وسايرخطرات توأم با تنظيم مواد فاضله راديو اکتيف، وضعيت بحرانی وازبين بردن حرارت باقی مانده که درجريان تنظيم مواد فاضله به وجود می آيد.

۶- جلوگيری ازفعاليت هايکه تاثيرات آن نسبت به نسل فعلی بالای نسل آينده بيشترباشد.

(۲) اداره به منظورتنظيم مصئون ومطمئن مواد فاضله را ديو اکتيف طرزالعمل جداگانه را وضع می نمايد.

داشتن جوازنامه کاردرمرکزاداره مواد فاضله

مادۀ سی ونهم:

اشخاص حقيقی وحکمی نمی توانند، بدون داشتن جوازنامه کار در مرکزاداره موادفاضله راديو اکتيف

مرکز کې فعالیت وکړي.

د فاضله موادو د دفع پلان

څلوېښتمه ماده:

د رادیواکتیف د فاضله موادو د دفـع د مرکز د جوازلیک لرونکی مکلف دی، د ضایعاتو د دفع د مرکز د فعالیت د پای ته رسېدو (ختم) پلان چې فعال او غیر فعال بنسټیز کنترول پکې شامل دی، د فعالیت له پیل څخه د مخه برابر او ترتیب کړي، د تأیید په غرض یې اداري ته وړانـدې کړي.

د رادیواکتیف د فاضـله مـوادو د واردېدو منع

یوڅلوېښتمه ماده:

(۱) کورني او بهرني حقیقي او حکمـي اشخاص نه شي کولای، د رادیواکتیـف فاضله مواد هېواد ته وارد کړي.

(۲) حقیقي او حکمي اشخاص کـولای شي، د جوازلیک د لرلو په صورت کې، د رادیواکتیف موادو ضایعات چې د هېواد په دننه کې تولیدېږي، بهر تـه صـادر کړي.

فعالیت نمایند.

داشتن پلان دفع مواد فاضله

مادۀ چهلم:

دارندۀ جوازنامـه فعالیـت مرکزدفـع مـواد فاضـله رادیواکتیـف مکلـف است، پـلان خـتم فعالیـت مرکـز دفع ضایعات را کـه شـامل کنتـرول اساسی فعال وغیرفـعال مـی باشـد، قبـل ازآغازفعالیـت تهیـه وترتیـب نموده، غرض تائیـد بـه اداره ارائـه نماید.

منـــع توریـــد مـــواد فاضـــله رادیواکتیف

مادۀ چهل ویکم:

(۱) اشخاص حقیقی وحکمی داخلـی وخـارجی نمـی تواننـد موادفاضـله رادیواکتیف را به کشور وارد نمایند.

(۲) اشخاص حقیقی وحکمی می توانند، درصورت داشتن جوازنامه، ضـایعات مواد رادیواکتیـف راکـه در داخـل کشورتولید می گـردد، بـه خـارج صادرنمایند.

(۳) د (٦٠) درجې په پیمانه د عـرض البلد جنوب ته د ساتنې یا دفع له پاره د رادیواکتیف د فاضله موادو صـادرول، جواز نه لري.

د رادیواکتیف د فاضـله مـوادو د صادرېدو تنظیم

دوه څلوېښتمه ماده:

د رادیواکتیف د فاضله موادو خونـدي صادرات، علمي او تخنیکي امکاناتو ته په پام او د بین المللي معیارونو په رعایتولو سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

اتم فصل

ساتندویه تدبیرونه

د تدبیرونو په تطبیق کې مرسته

دري څلوېښتمه ماده:

(۱) دولتي اداري او د جوازلیک لرونکي مکلف دي، په لاندې مـواردو کـې د ساتندویه تدبیرونود تطبیق په غـرض، د اتمي انرژۍ له بین المللي آژانس سـره مرسته وکړي:

۱- د ساتندویه تدبیرونو د تفاهم لیـک مطـابق د اړتیـا وړ معلومـاتو چټـک

(۳) صدورموادفاضـله رادیواکتیـف جهت نگهداری یا دفـع بـه جنـوب عرض البلد بـه پیمانـه (٦٠) درجـه جوازندارد.

تنظیم صدور مواد فاضـله رادیـو اکتیف

مادۀ چهل ودوم:

صادرات مصئون مواد فاضله رادیواکتیف با نظرداشت تأمین امکانـات علمـی وتخنیکی ورعایت معیارهای بین المللی درمقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

فصل هشتم

تدابیرمحافظتی

همکاری درتطبیق تدابیر

مادۀ چهل وسوم:

(۱) ادارات دولتـی ودارنـد گـان جوازنامه مکلف انـد، غـرض تطبیـق تـدابیرمحافظتی درمـوارد ذیـل بـا آژانس بین المللی انرژی اتمی همکاری نمایند:

۱- فراهم نمودن سریع معلومات مورد ضـرورت مطـابق تفـاهم نامـه

برابرول.

۲- د ساتندويه تدبيرونو تفاهم ليک ته په پام سره له هستوي مرکزونو، هستوي تأسيساتو او نورو اړوندو ځايونو څخه د ليدنې کتنې او بررسۍ له پاره، د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس پلټونکو ته د زمينې برابرول.

۳- د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د پلټونکو غوښتنې ته په پام، د نورو لازمو خدمتونو وړاندې کول.

(۲) د ادارې واکمن استازي او د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس پلټونکي، کولای شي، په تفاهم ليک کې درج شوو مرکزونو يا ځايونو ته، د مجاز ليدنې کتنې د اجرأ په منظور، لاس رسی ولري.

(۳) د جواز ليک لرونکی او اړوند کارکوونکي مکلف دي، د اتومي انرژۍ د بين المللي آژانس استازو او د هغهٔ پلټونکو ته، د ساتندويه تدبيرونو په تفاهم ليک کې درج شوو ژمنو (تعهداتو) ته د افغانستان له ژمنتوب(متعهد والي) څخه د ډاډ د ترلاسه کولو په غرض، له هستوي مرکز څخه د ليدنې کتنې اجازه ورکړي.

تدابيرمحافظتی.

۲- فراهم نمودن زمينه برای مفتشين آژانس بين المللی انرژی اتمی جهت بازديد وبررسی ازمراکزهستوی، تأسيسات هستوی وسايرمحلات ذيربط با نظرداشت تفاهم نامه تدابيرمحافظتی.

۳- ارايه سايرخدمات لازم نظربه تقاضای مفتشين آژانس بين المللی انرژی اتمی.

(۲) نمايندگان ذيصلاح اداره و مفتشين آژانس بين المللی انرژی اتمی می توانند به منظوراجرای بازنگری مجازبه مراکزيا محلات مندرج تفاهم نامه دسترسی داشته باشند.

(۳) دارندهٔ جوازنامه و کارکنان مربوط مکلف اند، به نمايندگان آژانس بين المللی انرژی اتمی ومفتشين آن غرض حصول اطمينان ازمتعهد بودن افغانستان به تعهدات مندرج تفاهم نامه تدابير محافظتی اجازه بازديد ازمرکزهستوی را بدهند.

د سيستمونو جوړول

څلورڅلوېښتمه ماده:

اداره مکلفه ده، د ساتندويه تــدبيرونو د تفاهم ليک مطابق، د ساتندويه تدبيرونو د اجراء پــه منظــور، لانــدې اقــدامات وکړي:

۱- د هستوي موادو د اندازې اخيستنې د سيستم جوړول.

۲- د هستوي موادو د اندازې اخيستنې د ارزونې د سيستم جوړول.

۳- د فزيکي موجودۍ او ورک کېدو او هغو موادو چې اندازه اخيستل شوي نــه دي، د ارزونې د سيستم جوړول.

۴- د هستوي موادو د ثبت او رپوټونو د سيستم جوړول.

۵- د هستوي فاضله موادو د تنظــيم د سيستم جوړول.

د هســـتوي مـــوادو، تجهيزاتـــو او تکنالوژۍ د صادراتو اجازه ليک

پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) د جوازليک لرونکي ته په هســـتوي فعاليتونوکې د ګټې اخيستنې وړ مـــوادو،

ايجاد سيستم ها

ماۀ چهل وچهارم:

اداره مکلف است، به منظور اجــرای تـــدابيرمحافظتی طبـــق تفـــاهم نامـــه تدابيرمحافظتی اقدامات ذيل را اتخـــاذ نمايد:

۱- ايجاد سيستم اندازه گيری مـــواد هستوی.

۲- ايجاد سيستم ارزيابی اندازه گيری مواد هستوی.

۳- ايجاد سيستم موجودی ومفقـــودی فزيکی وارزيابی موادیکه اندازه گيـــری نگرديده است.

۴- ايجاد سيستم ثبت وگزارشات مواد هستوی.

۵- ايجاد سيستم تنظيم مـــواد فاضـــله هستوی.

اجازه نامه صادرات مواد، تجهيزات و تکنالوژی هستوی

مادۀ چهل وپنجم:

(۱) اجـــازه نامـــۀ صـــادرات مـــواد، تجهيزات وتکنالوژی قابـــل اســـتفاده

تجهیزاتو او تکنالوژۍ د صادرولو اجازه لیک، تر دغو شرطونو لاندې ورکول کېږي:

۱- د سوله ییزې ګټې اخیستنې په اړه د تحویل اخیستونکي دولت ژمنه (تعهد).

۲- د لېږد پر وخت د اتمي انرژۍ د بین المللي آژانس د ساتندویه تدبیرونو د تطبیق په اړه تعهد.

۳- د هستوي موادو او هستوي مرکزونو د ساتندویه تدبیرونو د نیولو په اړه د تحویل اخیستونکي دولت ژمنه.

۴- د هستوي موادو د فزیکي ساتنې د میثاق رعایتول.

۵- د وروستنۍ (نهایي) قانوني ګټې اخیستنې او وروستني ګټه اخیستونکي په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

(۲) د جوازلیک لرونکی نه شي کولای هغه مواد، تجهیزات او تکنالوژي چې د هېواد دننه ته یې راوارده کړې ده، د ادارې له اجازې پرته دریم هېواد ته ولېږدوي.

درفعالیت های هستوی به دارندهٔ جوازنامه تحت شرایط ذیل اعطاء می گردد:

۱- تعهد دولت تحویل گیرنده مبنی براستفاده صلح آمیز.

۲- تعهد مبنی بر تطبیق تدابیرمحافظتی آژانس بین المللی انرژی اتمی حین انتقال.

۳- تعهد دولت تحویل گیرنده مبنی براتخاذ تدابیرمحافظتی مواد هستوی ومراکزهستوی.

۴- رعایت میثاق محافظت فزیکی مواد هستوی.

۵- ارائه معلومات درمورد استفاده قانونی نهایی واستفاده کنندهٔ نهایی.

(۲) دارندهٔ جوازنامه نمی تواند مواد، تجهیزات وتکنالوژی را که بداخل کشوروارد نموده، بدون اجازه اداره آنرا به کشورسومی انتقال دهد.

د هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د وارداتو اجازه ليک

شپږڅلوېښتمه ماده:

د جوازليک لرونکي ته په هستوي فعاليتونو کې د کټې اخيستنې وړ موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د واردولو اجازه ليک، تر دغو شرايطو لاندې ورکول کېږي:

۱- له ترلاسه کوونکې مرجع څخه د هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د واردولو په اړه د ليکلي موافقت لرل.

۲- د هستوي موادو، تجهيزاتو يا تکنالوژۍ د ترلاسه کولو له پاره د ټاکل شوې مرجع معرفي.

۳- له هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ څخه د کټې اخيستنې له پاره د وروستني ګټه اخيستونکي د توانمنۍ د لرلو او په دې برخه کې د اداري او تخنيکي سرچينو د لرلو په اړه، د ليکلي سند وړاندې کول.

اجازهٔ نامه واردات مواد، تجهيزات وتکنالوژی هستوی

مادهٔ چهل وششم:

اجازه نامهٔ واردات مواد، تجهيزات و تکنالوژی قابل استفاده درفعاليت های هستوی به دارندهٔ جوازنامه تحت شرايط ذيل اعطاء می گردد:

۱- داشتن موافقت کتبی مبنی برتوريد مواد،تجهيزات وتکنالوژی هستوی ازمرجع دريافت کننده.

۲- معرفی مرجع تعيين شده جهت دريافت مواد، تجهيزات يا تکنالوژی هستوی.

۳- ارائه سند کتبی مبنی برداشتن توانايی استفاده کننده نهايی جهت استفاده ازمواد، تجهيزات وتکنالوژی هستوی وداشتن منابع اداری وتخنيکی در زمينه.

نهم فصل

هستوي امنيت، فزيكي ساتنه او ممنوعه لېږدونې

د ګټې اخيستنې ممنوعيت

اووڅلوېښتمه ماده:

(۱) د جوازليک لرونكي نه شي كولای له راديواكتيف موادو، هستوي وسلو يا د آيونايزكوونكوتشعشعاتوله خپروونكې دستګاه څخه يا د راديولوژيكي موادو د توليد يا پرمختيا، ترلاسه كولو، ساتنې او د هغو د لېږدرالېږد (حمل و نقل) له پاره ګټه واخلي.

(۲) د ادارې كاركوونكي او د جواز ليک او اجازه ليک لرونكي او د هغوی نورو اړوند كاركوونكي، مكلف دي، هستوي اسرار (رازونه) وساتي.

د فزيكي ساتنې شرايط

اته څلوېښتمه ماده:

اداره د هستوي موادو او نورو راديواكتيف موادو د فزيكي ساتنې كړنلاره، لاندې شرطونو ته په پام سره وضع كوي:

فصل نهم

امنيت هستوى،محافظت فزيكى وانتقالات ممنوعه

ممنوعيت استفاده

مادۀ چهل وهفتم:

(۱) دارندگان جوازنامه نمى توانند مواد را ديو اكتيف، اسلحه هستوى يا دستگاه پخش تشعشعات آيونايزكننده ومواد را ديولوژيكى را توليد نموده يا جهت انكشاف، در يافت، نگهدارى وحمل ونقل آن استفاده نمايند.

(۲) كاركنان اداره ودارندگان جوازنامه واجازه نامه وسايركاركنان مربوط آنها مكلف اند اسرارهستوى را حفظ نمايند.

شرايط محافظت فزيكى

مادۀ چهل وهشتم:

اداره طرزالعمل محافظت فزيكى مواد هستوى وسايرمواد را ديو اكتيف را با رعايت شرايط ذيل وضع مى نمايد:

۱- له قانوني ګټې اخيستنې څخه د موادو د ټاکلي مقدار د غلا کولو يا انحراف او يا د هستوي مرکز چې په هغهٔ کې مواد توليد، پروسس، ګټه اخيستل، کنترول، ساتل او خپرېږي د سبوتاژ له امله د زيانونو(ضررونو) د ارزونې پر بنسټ د موادو طبقه بندي.

۲- د هستوي موادو د مختلفو کټګوريو له پاره لازم ساتندويه تدبيرونه.

۳- د هستوي موادو او نورو راديواکتيف موادو له پاره محاسبوي او کنترولي تدبيرونه.

۴- د اجازه ليک د صادرولو له پاره د شرطونو ټاکل.

۵- د فزيکي ساتنې له حالاتو څخه د کنترول او مراقبت په منظور، د شرايطو ټاکل.

۶- له فزيکي ساتنې څخه د سرغړونې په صورت کې د مؤيداتو ټاکل.

د هستوي موادو د غلا کېدو خبرتيا

نهه څلوېښتمه ماده:

د جوازليک لرونکی مکلف دی، د هستوي يا راديواکتيف موادو د غلاکېدو

۱- طبقه بندی مواد براساس ارزيابی اضراريکه بالاثرسرقت يا انحراف مقدارمعين مواد از استفاده قانونی ويا سبوتاژمرکزهستوی که درآن مواد توليد، پروسس، استفاده، کنترول، نگهداری ومنتشر می گردد.

۲- تدابيرمحافظتی لازم برای کتگوری های مختلف مواد هستوی.

۳- تدابيرمحاسبوی وکنترولی برای مواد هستوی و ساير مواد راديواکتيف.

۴- تعيين شرايط جهت صدوراجازه نامه.

۵- تعيين شرايط به منظور کنترول ومراقبت ازحالات حفاظت فزيکی .

۶- تعيين مؤيدات درصورت تخطی ازحفاظت فزيکی.

اطلاع ازسرقت مواد هستوی

مادهٔ چهل ونهم:

دارندهٔ جوازنامه مکلف است، درصورت سرقت مواد هستوی يا راديو اکتيف يا

يا د هغو د غلاكېدو د احتمال په صورت كې اداره بې له ځنډه په شفاهي او ليكلي توګه خبره كړي.

لسم فصل

سرغړونې او مؤيدې (مويدات)

د جوازليک لرونكي مسئوليت

پنځوسمه ماده:

(۱) د هستوي فعاليت د جوازليک لرونكى، ددې قانون د حكمونو مطابق د هستوي واردو شوو (رسېدلو) زيانونو د جبران مسئول دى.

(۲) د غلا شوو، وركو شوو، متروكه يا لرې اچول شوو هستوي موادو د زيان د جبران مسئوليت، د هغه وروستي شخص په غاړه دى چې د هغو پروسس يې پر غاړه اخيستى دى.

(۳) ددې مادې په (۱او ۲) فقره كې په درج شوو حالتونو كې رسېدلى زيان، د احوالو مطابق، د ادارې له خوا ټاكل كېږي، په دې شرط چې له (۱۵۰) ميليونه امريكايي ډالرو څخه لږ او يا (۵۰۰) ميليونو امريكايي ډالرو او يا په

احتمال سرقت آن اداره را بلاوقفه طورشفاهى وتحريرى مطلع نمايد.

فصل دهم

تخلفات ومؤيدات

مسئوليت دارندۀ جوازنامه

مادۀ پنجاهم:

(۱) دارندۀ جوازنامه فعاليت هستوى مسئول جبران خسارات وارده هستوى مطابق احكام اين قانون مى باشد.

(۲) مسئوليت جبران خساره مواد هستوى سرقت شده، مفقود شده، متروک يا دورانداخته شده بدوش آخرين شخص مى باشد كه پروسس آن را عهده دارگرديده است.

(۳) درحالات مندرج فقره هاى (۱و۲) اين ماده اندازۀ خساره وارده حسب احوال ازطرف اداره تعيين مى گردد مشروط براينكه از(۱۵۰) ميليون دالر امريكايى كمترواز (۵۰۰) ميليون دالر امريكايى ويا معادل آن به

افغانیو د هغو له معادل څخه زیات نه وي.

(۴) د هستوي فعالیت د جوازلیک لرونکی مکلف دی، د فعالیت له پیل څخه د مخه د وارد شوي زیان اکثر حد مالي تضمین برابر او د تأیید له پاره یې اداري ته وړاندې کړي.

(۵) حکومت مکلف دی د هستوي زیان ورکړه چې متصدي د هغې تعهد کړی دی، تأمین کړي. په دې شرط چې د ضرر حجم په دومره اندازه کې وي چې د متصدي د مالي تأمین بیمه، د هغهٔ د جبران له پاره کفایت ونه کړي.دغه مبلغ نه ښایي ددې مادې په (۳) فقره کې له درج شوو مبالغو څخه زیات وي.

د زیان د جبران د وخت د تیرېدو (مرور زمان) موده

یو پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې زیانمن شوی، هستوي زیان د لاندې مودو له تېرېدو دمخه ونه غواړي، حق یې ساقطېږي:

۱- د وفات یا جسمي صدمې په صورت کې، دېرش کاله د پیښې له پیښېدو (رامنځته کېدو) له نېټې څخه.

افغانی بیشترنباشد.

(۴) دارندهٔ جوازنامه فعالیت هستوی مکلف است، قبل ازآغازفعالیت، تضمین مالی معادل حد اکثرخساره وارده را تهیه وغرض تائید به اداره ارائه نماید.

(۵) حکومت مکلف است پرداخت خساره هستوی را که متصدی آن راتعهد نموده است تأمین نماید. مشروط براینکه حجم ضرر به اندازه باشد که بیمه تأمین مالی متصدی برای جبران آن کفایت نکند این مبلغ نباید بیشترازمبالغ مندرج فقرهٔ (۳) این ماده باشد.

مدت مرورزمان جبران خساره

مادهٔ پنجاه ویکم:

(۱) هرگاه متضرر، خسارهٔ هستوی را قبل ازسپری شدن مدت های ذیل مطالبه نه نماید، حق وی سا قط می گردد:

۱- درصورت فوت یا صدمه جسمی، سی سال ازتاریخ وقوع حادثه.

۲- په نورو حالتونو کې، پنځلس کاله د پېښې له پېښېدو څخه.

(۲) د فوت او جسمي صدمې د حالتونو د زیان د جبران حق، لومړیتوب لري.

(۳) که چېرې زیانمن شوی ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې، د زیان د جبران غوښتنه وکړي او د پورته مودې له تېرېدو وروسته، وارد شوی زیان زیات شي، زیان متناسباً جبرانېږي، په دې شرط چې پدې برخه کې صادر شوی حکم وروستی(نهایي) شوی نه وي.

(۴) شخص ته په دې ماده کې د درج شوي زیان د جبران اندازه، د واکمنې محکمې له خوا د قانون د حکمونو مطابق، ټاکل کېږي.

د زیان د جبران غوښتنلیک

دوه پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د هستوي پېښې د پېښېدو له امله زیانمن شي، ادارې ته د زیان د جبران غوښتنلیک، ددې قانون د حکمونو په رعایتولو سره، وړاندې کوي.

(۲) غوښتنلیک د لاندې مطلبونو لرونکی

۲- درسایرحالات، پانزده سال ازتاریخ وقوع حادثه .

(۲) حق جبران خساره حالات فوت وصدمه جسمی دارای اولویت می باشد.

(۳) هرگاه متضرردرمدت مندرج فقرهٔ (۱) این ماده مطالبه جبران خساره نمایدو بعد ازسپری شدن مدت فوق،خساره وارده افزایش یافته، خساره متناسباً جبران می گردد مشروط براینکه حکم صادره درزمینه نهایی نشده باشد.

(۴) اندازهٔ جبران خساره مندرج این ماده به شخص ازطرف محکمهٔ ذیصلاح طبق احکام قانون تعیین می گردد.

درخواست جبران خساره

مادهٔ پنجاه ودوم:

(۱) شخصی که بالاثر وقوع حادثه هستوی متضررشود، درخواست جبران خساره را به اداره با رعایت احکام این قانون ارایه می نماید.

(۲) درخواست حاوی مطالب ذیل

وي:

۱- د غوښتنليک ورکوونکي شهرت.

۲- د تاوان وارد شوي زيان تشـــخيص د دلايلو په يادولو سره.

(۲) اداره غوښتنليک، د وړاندې کولو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودې په تـــرڅ کې، څېړي او د حکم د صادرېدو له پاره يې محکمې ته ارجاع (راجع) کوي.

د مسئوليت د رفع حالتونه

درې پنځوسمه ماده:

د هستوي فعاليت د جوازليک لرونکی په لاندې حالتونو کې، د زيـــان د جبـــران مسئول نه ګڼل کېږي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې ثابته شــي، هستوي پېښه د جګړه ييز وسله وال يا د تروريزم د عمل له امله پېښه شوې وي.

۲- هغه پېښه چــې د نـــورو هســـتوي تأسيساتو له فعاليت څخه په رامنځته کېدو سره پېښه شي.

۳- د هستوي تأسيساتو ملحقاتو ته زيان چې له هغو څخه ګټه اخيستل کېږي او يا به ګټه واخيستل شي.

۴- په هغهٔ صورت کې چــې پېښــــه د

می باشد:

۱- شهرت درخواست دهنده.

۲- تشـــخيص کامـــل خســـاره وارده باذکردلايل آن.

(۲) اداره درخواست را درخلال مدت (۳۰) روزازتاريخ ارايه، بررسی وغرض صدورحکم به محکمهٔ مربوط ارجـــاع می نمايد.

حالات رفع مسئوليت

مادهٔ پنجاه وسوم:

دارندهٔ جوازنامـــه فعاليـــت هســـتوی درحالات ذيل مسئول جبران خســـاره پنداشته نمی شود:

۱- درصورتی که ثابت گردد، حادثـــه هستوی بالاثرعمل مسلحانه جنگی يـــا تروريزم بوقوع پيوسته باشد.

۲- حادثـــه کـــه ناشـــی از فعاليـــت تأسيســـــات هســـــتوی ديگربوقـــوع بپيوندد.

۳- آسيب بـــه ملحقـــات تأسيســـات هستوی که ازآن استفاده می گردد ويا استفاده خواهد شد.

۴- درصـــورتی کـــه حادثـــه بـــالاثر

زيانمن شوي د غفلت يا قصد (نيت) له امله پېښنه شوې وي.

سرغړونې

څلورپنځوسمه ماده:

(۱) لاندې اعمال جرم ګڼل کېږي او مرتکب يې تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي:

۱- د هستوي يا راديواکتيف موادو په داسې ډول ترلاسه کول، پروسس او خپرول چې د ژوند چاپېريال ته يې ضرر متصور وي.

۲- د هستوي يا راديواکتيف موادو غلا کول.

۳- له غير قانوني مجاريو (لارو) څخه د هستوي يا راديواکتيف موادو ترلاسه کول.

۴- د جوازليک يا اجازه ليک له لرلو پرته د هستوي يا راديواکتيف موادو صادرول.

۵- د هستوي تأسيساتو پر خلاف د عمل ارتکاب.

۶- د هستوی موادو او تأسيساتو په چارو کې لاس وهنه (مداخله) په داسې ډول

غفلت يا قصد متضرر بوقوع پيوسته باشد.

تخلفات

مادۀ پنجاه وچهارم:

(۱) اعمال ذيل جرم شمرده شده ومرتکب آن مورد تعقيب عدلی قرار می گيرد:

۱- حصول، پروسس وانتشارمواد هستوی يا را ديو اکتيف به نحوی که ضرر آن به محيط زيست متصور باشد.

۲- سرقت مواد هستوی يا را ديواکتيف.

۳- حصول مواد هستوی يا راديواکتيف ازمجاری غير قانونی.

۴- صدور مواد هستوی يا راديواکتيف بدون داشتن جوازنامه واجازه نامه.

۵- ارتکاب عمل عليه تأسيسات هستوی .

۶- مداخله در امور مواد وتأسيسات هستوی به نحويکه خطر

چې د مړينې يا جسمي صدمې خطرونه يا د ژوند چاپېريال ته ضرر په هغـو کـې متصور وي، خو دا چې ادارې له هغو سره ليکلې موافقه کړې وي.

۷- هستوي مرکزونـو تـه د خطـر د رامنځته کولو په غرض د هسـتوي يـا راديواکتيف موادو کارول يا په هغو کې لاس وهنه.

۸- په دې قـانون کـې د درج شـوو هستوي اسرارو افشأ.

۹- د تشعشع له سرچينو سـره د کـار پروخت، له تشعشع نه د ساتنې له وسايلو څخه ګټه نه اخيستل.

۱۰- د اړوندو لارښودونو او کړنلارو نه تطبيقول.

۱۱- له دمخه روغتيايي کتنـو پرتـه د کارکوونکو اسـتخدام او لـه اوسـنيو روغتيايي کتنو سره د هغو نه تطبيقول.

۱۲- د ادارې په واسطه د ټاکل شـوو لارښودونو له رعايت پرته، د تشعشع له سرچينو څخه ګټه اخيستنه يا د ساتندويه (تحفظي) تدبيرونو په نه موجوديت کې د راديواکتيف له سـرچينې څخـه ګټـه

مرگ يا صدمه جسـمی يـا ضـرربه محـيط زيسـت درآن متصـور باشـد مگراينکـه اداره بـه آن کتبـاً موافقه نموده باشد.

۷- اسـتعمال مـواد هسـتوی يـا راديواکتيـف غـرض ايجـاد خطر به مراکزهسـتوی يـا مداخلـه در آن.

۸- افشای اسرارهستوی مندرج ايـن قانون.

۹- عـدم اسـتفاده ازوسـايل محافظت تشعشع هنگام کاربـا منـابع تشعشع.

۱۰- عدم تطبيق رهنمود ها وطرزالعمل های مربوط.

۱۱- استخدام کارکنان بدون معاينات صحی قبلی وعدم تطبيق آن با معاينـات صحی فعلی.

۱۲- استفاده ازمنابع تشعشـع بـدون رعايـت رهنمودهـای تعيـين شـده توسـط اداره يـا بهـره بـرداری ازمنبـع راديـو اکتيـف درعـدم موجوديـت تـدابير

اخيستنه.

۱۳- د مسئول شخص له کنتـــرول او مراقبت پرته د راديواکتيف له ســـرچينو څخه ګټه اخيستنه.

۱۴- د تشعشع د سرچينې د کنترول او مراقبت له پاره نه همکاري، اداري تـــه د معلوماتو او نورو اړوندو سندونو په لاس نه ورکول يا ناسم رپوټ ورکول.

۱۵- د تشعشعي تأسيساتو يا د تشعشع د سرچينې په فعاليتونو کې وقفه (ځنډ) چې په سرغړونه تمامه شي.

۱۶- د جوازليک يـــا اجـــازه ليـــک د شرطونو نه رعايتول يا هغو تـــه بـــدلون ورکول.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقـــره کې درج شوي اعمــــال د تروريســــتي فعاليتونو د اجراء په مقصد ارتکاب شوي وي، د هغو مرتکب د قانون د حکمونـــو مطابق، تر عدلي تعقيب لانـــدې نيـــول کېږي.

مجازات

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د

تحفظی.

۱۳- استفاده ازمنابع راديـــو اکتيـــف بـــدون کنتـــرول ومراقبـــت شـــخص مسئول.

۱۴- عدم همکاری بـــرای کنتـــرول ومراقبت منبع تشعشـــع، دردســـترس قرارندادن معلومات وسايراسناد مربوط يا گزارش دهی نادرست به اداره.

۱۵- وقفه درفعاليت تأسيسات تشعشعی يا منبع تشعشع کـــه منجربـــه تخلـــف گردد.

۱۶- عـــــدم رعايـــــت شـــــرايط جوازنامه يا اجازه نامه ويـــا تغييـــردادن آنها.

(۲) هرگاه اعــــمال منـــدرج فقـــرۀ (۱) اين مـــاده بـــه مقصـــد اجـــرای فعاليـــت هـــای تروريســـتی ارتکـــاب گرديـــده باشـــد مرتکـــب آن طبـــق احکام قانون مورد تعقيب عدلی قـــرار می گيرد.

مجازات

مادۀ پنجاه وپنجم:

(۱) مرتکب اعـــمال مندرج اجـــزای

(۱) فقرې په (۱، ۲، ۳، او ۴) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب، په اوږده بند چې له (۱۰) کلونو څخه لږ نه وي، محکومېږي.

(۲) ددې قانون د څلور پنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۵، ٦، ۷، او ۸) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب له احوالو سره سم په اوږده بند چې له (۱۲) کلونو څخه لږ نه وي او يا په دوام حبس، محکومېږي.

(۳) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، او ۱۳) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب له احوالو سره سم د (۳۰۰۰۰) دېرش زره تر (۵۰۰۰۰) پنځوس زره افغانيو په ورکړه مکلف او يا په حبس چې له يوې مياشتې لږ او له يوه کاله څخه زيات نه وي، محکومېږي.

(۴) ددې قانون د څلور پنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۱۴، ۱۵، او ۱٦) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب، له احوالو سره سم د (۵۰۰۰۰) پنځوس زره تر (۱۵۰۰۰۰) يوسلو پنځوس زرو

(۱، ۲، ۳، و ۴) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم این قانون به حبس طویل که از (۱۰) سال کمترنباشد محکوم می گردد.

(۲) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۵،٦،۷و۸) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم این قانون حسب احوال به حبس طویل که از(۱۲) سال کمترنباشد ویا حبس دوام محکوم می گردد.

(۳) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم این قانون حسب احوال مکلف به پرداخت مبلغ (۳۰۰۰۰) سی هزارالی (۵۰۰۰۰) پنجاه هزارافغانی ویا به حبس که ازیکماه کمتروازیکسال بیشتر نباشد، محکوم می گردد.

(۴) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۱۴، ۱۵، و ۱٦) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم این قانون حسب احوال مکلف به پرداخت مبلغ پنجاه هزار(۵۰۰۰۰)الی (۱۵۰۰۰۰)

افغانیو په ورکړه یا په حبس چې له یوې میاشتې لږ او له دریو کلونو څخه زیات نه وي، محکومیږي.

یوولسم فصل

وروستي (نهايي) حکمونه

د مقررو وړاندیز او د کړنلارو وضع کول

شپږپنځوسمه ماده:

اداره کولای شي د لاندې چارو د تنظیم په منظور مقررې وړاندیز او کړنلارې وضع کړي:

۱- د هغو اقلامو، موادو، تجهیزاتو او تکنالوژۍ فهرست چې د هغو صادرول جواز ته اړتیا لري.

۲- په تکنالوژۍ کې د پرمختیااوو (انکشافاتو) یا د هغو په شرایطو کې د بدلونونو د انعکاس ورکولو له پاره د کنترولي اقلامو متناوبه بیا کتنه یا نوي کول.

۳- د غوښتنلیک او د جوازلیک د صادرولو د ارزونې معیارونه.

۴- د وروستنیوګټه اخیستونکو د فعالیت

یکصدوپنجاه هزارافغانی یا به حبس که ازیکماه کمترواز سه سال بیشترنباشد، محکوم می گردد.

فصل یازدهم

احکام نهائی

پیشنهاد مقرره ها ووضع طرزالعمل ها

مادهٔ پنجاه وششم:

اداره می تواند به منظورتنظیم امورذیل مقرره ها را پیشنهاد وطرزالعمل ها را وضع نماید:

۱- فهرست اقلام، مواد، تجهیزات، وتکنالوژی که صدور آن ضرورت به جواز دارد.

۲- بازنگری متناوب یا تجدید فهرست اقلام کنترولی جهت انعکاس دهی انکشافات در تکنالوژی یا تغییرات درشرایط آن.

۳- معیارها ی ارزیابی درخواست وصدور جوازنامه.

۴- کنترول فعالیت استفاده کنندگان

کنترول.

۵- د صادراتو او وارداتو له پروسې څخه خبرتیا.

٦- د مجازو هستوي فعالیتونو د سندونو ساتنه.

۷- د محاسبوي معیارونو د بشپړې اجراء په اړه ډاډ ترلاسه کول.

۸- د اړوندو مراجعو له لارې ادارې او د اتمي انرژۍ بین المللي آژانس ته رپوټ ورکول.

انفاذ

اووپنځوسمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي.

نهایی.

۵- اطلاع از پروسه صادرات و واردات.

٦- نگهداری اسناد فعالیت های هستوی مجاز.

۷- حصول اطمینان مبنی براجرای کامل معیارهای محاسبوی .

۸- گزارش دهی به اداره و آژانس بین المللی انرژی اتمی از طریق مراجع مربوط.

انفاذ

مادۀ پنجاه وهفتم:

این قانون ازتاریخ توشیح نافذ و درجریدۀ رسمی نشر گردد.

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات :   (۹۰۰) افغـــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

ISLAMICREPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Law on Nuclear Energy

Date:21th SEPTEMBER .2015
ISSUE NO :(1182)